

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1-70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 „
za trikrat 10 „
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Pred zasedanjem državnega zbora.

Avstrijski deželni zbori so te dni končali svoje delo in danes dopoldne se je sklical po dvemesečni pavzi zopet državni zbor na Dunaju. Ko bi sodili delo v sklicani dunajski zbornici po položaju v deželnih zbora, bi ne smeli od državnega zbora veliko pričakovati; kajti skoro v vseh deželnih zbora je obstrukcija opozicijskih strank delovanje preprečila. Gališki, češki, sleški, zgornjeavstrijski, tirolski, štajerski in dalmatinski deželni zbor je vsled medsebojne napetosti političnih strank počival. Ko bi tedaj iz razpoloženja poslancev v deželnem zboru sklepal kdo na državni zbor, bi se mu nudila bolj žalostna perspektiva.

Ali v državnem zboru so popolnoma drugačne razmere kakor v posameznih pokrajinah, na Dunaju pridejo popolnoma drugi momenti v poštev in večkrat gredo stranke, ki so doma v najhujšem boju, na Dunaju pod pritiskom razmer skupaj z roko v roki. Zato upamo, da se bo državni zbor zavedel svoje naloge, ki ga čaka in se spravil na delo, ki se je med tem napolnilo.

Veliko pomanjkljivost našega parlamenta tiči v tem, da nima pravzaprav nobene stalne večine. Po sestavi ministrstva sodeč, bi sodili, da tvorijo večino v parlamentu Nemška zveza, Poljaki in češki klub. Ampak ta večina je silno spremenljiva; skoro pri vsakem važnem glasovanju gredo stranke v nemški zvezi in češkem klubu narazen in tako je vlada zmirom v skrbeh za usodo vladnih predlog. Posebno zadnji čas se o češkem klubu ne sliši nič dobrega. Češki agrarni in mladočeški poslanci hočejo z vlado, medtem, ko se druge stranke temu branijo in hočejo na vsak način stopiti v opozicijo proti vladi. Pravijo, da se bo še jutri odločila usoda češkega kluba. Po izjavah čeških listov bi sodili, da bo šel klub narazen. Ko je šla Slovanska enota narazen in so se Čehi od jugoslovanskih poslancev popolnoma ločili, so bili nekateri ljudje, ki so si od češkega kluba veliko obetali. Danes, kakor vidimo, so se ti možje žmotili. Češki klub je samo slika politične raz-

trganosti in zmedenosti na Češkem. Čehi so sicer izobražen in bogat narod, a njih politične razmere so vsled liberalnih misli, ki so se zajedle v kri češke javnosti, precej žalostne in politične stranke ne morejo dobiti skupnih tal. Razpad češkega kluba bi seveda zelo učinkoval na položaj v zbornici; vlada bi morala za ta slučaj pritegniti druge stranke k sebi. Ker pa stojimo pred važnimi zakonskimi predlogami, pri katerih se bodo morale dovoliti velike vsote novih davkov, ne bo tega koraka nobena stranka prav posebno rada storila. Posebno dandanes, ko tako demagogija cvete in se skuša vsaka stranka ravno s tem očitkom, da je odgovorna za nove davke in bremena, politično ubiti.

Tri stvari so, ki avstrijski vladi ravno sedaj belijo glavo: novi davki, nova brambna predloga in laška fakulteta.

Novi davki. Avstrijski vladi sedanjí državni dohodki ne zadostujejo več, treba bo novih dohodkov in ti se dobe z novimi davki. Ker pa vlada nima ljudi, ki bi te davčne predloge, ki smo jih zadnjič našli, dovolili, si hoče pomagati na ta način, da se finančni odsek, v katerem se te stvari obravnavajo, razdeli na tri pododseke, ki naj obravnavajo direktne, indirektno davke in pa tiste dohodke, ki jih namerava vlada deželam odkazati. Med tem časom si pa upa vlada dobiti večino za nove davke.

Brambna predloga. Druga zadeva, ki čaka na rešitev je takozvana brambna predloga, po kateri se zviša število stalnega vojaštva in se obenem upelje dveletna vojaška služba. Glede vojaštva pa delajo Madžari komedije. Ogrji imajo sploh vojaško vprašanje za molzno kravo. Vsako zboljšanje našega vojaštva skušajo izrabiti in zahtevajo za privolitve od njihove strani velike gospodarske, narodne in politične koncesije. Tisti, ki je pa pri tem udarjen, je zmirom avstrijska polovica in pa skupnost monarhije. Sedaj stavijo za vsprejem brambne predloge take pogoje, da bi bil cesar tudi v vojaških vprašanjih na ogrski parlament navezan. Gospodar armade bi postal pri teh razmerah ogrski parlament; in kdor ogrsko zgodovino pozna, ve, kaj to za Avstrijo pomeni. Ogrji zahtevajo namreč te-le stvari: Cesar nima pravice poklicati prvih treh letnikov rezerve in tretjega letnika službujočega vojaštva pri

prestopu v rezervo v službi obdržati v teh-le slučajih: ako ogrski parlament ne dovoli rekrutov; ako se ogrski parlament odgodi ali razpusti, in ako se ni predloga o dovoljenju rekrutov ogrskemu parlamentu predložila.

Ako pa cesar Ogrom v teh stvareh ustreže, potem je čisto jasno, da bo isto tudi dunajski parlament za-se reklamiral, ker ne gre, da bi imel ogrski parlament kakšne predprave pred avstrijskim. To so stvari, ki bodo prišle na razgovor tudi v dunajski zbornici in javnost je zelo radovedna, kako se bo ta zadeva rešila.

Laška fakulteta. V proračunskem odseku se je vse delo ustavilo pri laški fakulteti. Nemški poslanec Malik je začel namreč pri tej predlogi v odseku z dolgo govoranco in večina nemških poslancev je sploh proti fakulteti. Italijani lahko na to strup vzamejo, da ne bo z njihovim vseučiliščem ničesar; če že preje ni bilo posebnega ognja med poslanci za njihovo vseučilišče, ga bo sedaj po puljskih škandalih še veliko manj. Ali treba je vendarle računati tudi z Italijani; ni jih sicer veliko, a kljub temu lahko delo v zbornici zavro. Pravijo, da se z njimi pogaja naučni minister Hussarek, ki jim ponuja za njihovo vseučilišče poseben pododsek; se kakšnim uspehom, ne vemo.

Sicer pa vlada čaka; uradniška predloga ji ni posebno simpatična, zato se ji ž njo ne mudi; obrambna predloga nima nobenega pomena, ako se hkratu na Ogrskem ne sprejme. Novi davki so sicer zaželeni, ali če si vlada ne bo znala drugače pomagati, bo pa izdatke črtala. Glavna stvar, katero vsaka vlada potrebuje, je dovoljen proračun, in tega ima vlada do meseca junija. Do junija je pa še nekaj časa in med tem se lahko še marsikaj zgodi in preobrne, vlada in stranke.

Škandali v Pulju.

Pulj, 4. t. m.

V nedeljo dopoldne se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma« v Pulju velik snod. Na dnevnem redu je bilo kot prva točka škandalozno gospodarstvo laške kamore, kot druga pa težko stališče Hrvatov v Banovini. Vsi prostori velike dvorane so bili nabito polni. Zborovalcev je bilo toliko, da je bila dvorana premajhna. Govorila sta dr. Matko Laginja in dr. Pederin. Vsi

so sledili izvajanjem govornikov z največjim zanimanjem. Na puljsko kamoro in njiju poglavarja dr. Rizziya in dr. Varetona je padala strašna obsodba. Poudarjalo se je, kako da so bili klici po pravici od strani Slovanov vedno in vedno preslišani. Toda prišel je čas, ko je tudi vlada morala enkrat uvideti, da tako ne more in ne sme več naprej. Drugi govor se je pečal z razmerami v Banovini. Govornik je bil mnogokrat prekinjen s klici »Doli z Mažaroni«. Končno je govornik povdarjal, da je rešitev Hrvatov mogoča le potom trializma.

Revizija okrajnega glavarja barona Gorizzuttija prinese skoraj z vsakim dnevom nova razkritja o škandaloznem gospodarstvu laško - liberalne kamore. V petek je moral poveriti baron Gorizzutti vodstvo zidave nove mestne plinarne svojim državnim organom, ker se je izkazalo, da se pri zidavi ne uporablja materiala, kakoršen je bil v pogodbi dogovorjen, ampak mnogo slabši in ceneji. Dalje se je izkazalo, da kamoraši-velikaši niso plačevali mestu vode, plina, električnega toka, kakor tudi ne šodstovne najemninske doklade. V petek je moral nek steber kamore plačati nemudoma 11 tisoč kron na takih pristojbinah.

V plinarni se je našlo kakor se čuje v zadnjih dnevih kamoraške vlade zaračunjenih 17.000 K za tiskovine. V resnici pa so cenili izvedenci vse tiskovine, kar se jih je v plinarni moglo najti, v najboljšem slučaju na 3000 K.

Mestna kamora je tudi cestnim prometom odtrgovala njihovo dnevno plačo svojemu žepu v prid. To je vendar višek umazanosti.

Potvarjanje računov je bilo menda vedno na dnevnem redu. Tako je bil menda te dni klican nekdo, ki je popravil v neki okoliški šoli malo ključavnico, na mestni magistrat k baronu Gorizzuttiju, da pove, koliko je za ono malenkost računal, oziroma dobil. Poklicani je izjavil da 4 K. Kamoraš v mestni hiši pa je napravil iz 4 K 400 kron!

Tudi v mestni hranilnici, ki velja za pumplarno varen denarni zavod, hudo smrdi. Dvigajo se velike vsote. Od četrtka je naval na hranilnico naravnost velikansk. Značilno je pa, da dvigajo večino kamora pristajši kamore denar. Hočejo najbrže še rešiti, kar se da.

Aretacije so zaenkrat ponehale. Zadnji je bil še neki diurnist Benedetti. Nikakor pa ni izključeno, da ne

LISTEK.

H. Sienkiewicz:

V peščenih puščavi.

Prevedel dr. Leopold Léonard.
(Dalje.)

II.

Doma ju je čakala pri obedu vesela novica. Gospoda Tarkowski in Rawlison sta bila pred nekaj tedni naprošena kot izvedena inženirja, da ogledata in ocenita dela, ki so se izvršila pri celem obrežju kanalov v kraju El-Fayum, v okolici mesta Medinet, blizu jezera Karaun, ter ob rekah Jussuf in Nil. Tam naj bi ostala približno mesec dni in zato sta dobila dovoljenje od svoje družbe. Ker so se bližali božični prazniki, se nista marala ločiti od otrok in sta se odločila, da pojdetta Stanko in Nelka tudi v Medinet. Ko sta otroka zaslila to novico, sta od veselja skoraj skočila iz kože. Doslej sta poznala mesta, ki leže ob prekopolu, zlasti pa Izmallo in Suez, za prekopolom pa — Aleksandrijo in Kairo, pri kateri sta ogledala velike piramide in sfinkso. Toda to so bili kratki izleti, medtem ko je do Medinet-el-Fayuma bilo treba celega dneva z železnico ob Nilu proti

jugu, potem pa od El-Vasta na zahod, proti libijski puščavi. Stanko je poznal Medinet iz pripovedovanj mlajših inženirjev in potnikov, ki so zahajali tja na lov na raznovrstne vodne ptice in na volkove in hiene v puščavi. Vedel je, da je to posebna, velika oaza, ki leži na levem bregu Nila, toda neodvisna od njega izlivov in ima svoj lastni vodni sistem, katerega tvori jezero Karaun, reka Bahar-Jussuf in cela mreža majhnih kanalov. Ljudje, ki so videli to oazo, so pripovedovali, da dasiravno pripada k Egiptu, je vendar ločena od njega s puščavo in tvori deželo zase.

Samo reka Jussuf veže takorekoč s tenko modro vrstico ta kraj z dolino Nila. Velika množina vode, rodovitost zemlje in veliko bogastvo rastlinstva, tvorijo iz nje takorekoč zemeljski raj, a razlegle razvaline mesta Krokodilopolis (krokodilovo mesto) vabijo tja stotine radovednih popotnikov. Stanko se je pa zlasti veselil bregov jezera Karaun z jatami ptičev in pohodov na volke v pusta pogorja Gebel-el-Sedment.

Toda njegove počitnice so se začele šele čez nekaj dni, pregledov je del pri kanalih je bilo pa jako nujno in gospoda nista mogla gubiti časa. Toraj sta sklenila, da odpotujeta takoj, otroka z gospodično Olivier pa prihodnji teden. Nelka in Stanko bi najraje takoj

odpotovala, toda Stanko se ni upal tega prositi. Začela sta spraševati razne reči in na veliko veselje sta zvedela, da ne bodo stanovali v neugodnih grških hotelih, ampak v šotorih, kakoršne daje potniška družba Cooka. Tako delajo ponavadi popotniki, ki se iz Kaire na daljši čas odpravljajo v Medinet — Cook, daje šotore, služabnike, kuharje, hrano, konje, osle, velblode in voharje, tako da popotniku ni potreba popolnoma ničesar skrbeti. Res, da je tako popotovanje precej drago, toda Tarkowski in Rawlisonu ni bilo treba s tem računati, ker je egipčanska vlada, ki ju je naprosila kot izvedenca, da presodita in ocenita vodovodna dela, tudi pokrila vse stroške. Nelka, ki je nad vse rada jahala kamelo, je dobila od očeta obljubo, da dobi zase grbasto kamelo za jahanje, na kateri bo z gospodično Olivier, včasih pa s Stankom delala izlete v bližnje okolice pustinje in do Karauna. Stanku je obljubil Tarkowski, da bo smel kedaj ponoči iti na volka — in — ako prinese dobro spričevalo iz šole, dobi pravo angleško lovsko puško in vse lovske priprave. Ker je Stanko vedel, da bo zdelal v šoli, se je jel že takoj od začetka smatrati za lastnika lovske puške in sanjal je že, kako bo ž njo streljal, da ga bodo vsi občudovali.

Med takimi pogovori in načrti je osrečenim otrokom minil obed. Razmeroma najmanj navdušena je bila gospodična Olivier, kateri se ni ljubilo oditi iz ugodne vile v Port-Saidu in katero je strašila misel, da bo treba nekaj tednov prebivati v šotoru in jedzdariti na kamelah. Ob prilikah je že večkrat poskušala tako jahanje, kakor to delajo iz radovednosti vsi Evropejci, ki pridejo v Egipt, take poizkušnje so se pa vedno slabo sponašale. Enkrat se je kamela dvignila prehitro, ko še ni sedela dobro v sedlu in zatrkjala se je po njenem hrbtu na zemljo. Drugič jo je dromedar, ki ni spadal ravno med najbolj lahkonožne, tako pretresel, da dva dni ni mogla priti k sebi, z eno besedo, kakor je Nelka po dveh ali treh jahanjih, katere ji je dovolil gospod Rawlison, zatrjevala, da ni ničesar prijetnejšega na svetu, tako je imela Olivier o tem samo neprijetne spomine. zatrjevala je, da je taka stvar dobra za Arabce ali pa za tako drobitnico, kakor je Nelka, ki se ne pretrese bolj kot muha, ki sede na grbo kamele, ni pa za odrasle osebe in ne ravno lahke in ki imajo poleg tega še nagnjenje k neprijetni morski bolezni.

Toda kar zadeva Medinet-el-Fayum je imela še druge pomisleke. V Port-Saidu, kakor tudi v Aleksandriji, v

poseže roka pravice še po kakem kamoraškem velikanu.

Dr. Rizzi in Salatta sta imela predrznost, da sta spravila po dunajski »Neue Freie Presse« v svet, da od dose-
danih aretovancev ni nobeden pristal
laško-liberalne stranke. Tukajšnji
»Polaer Tagblatt« je označil to trditev
dr. Rizzija in Salatte za laž, kar je tudi
popolnoma resnično. Kamora bi sedaj,
kakor se vidi, rada naprtila vse svoje
najzvestejše pristaje, ki sedijo sedaj za
zidovi, Hrvatoma. To je že višek perfid-
nosti.

Če se ne motimo, se tudi na Duna-
ju za istrski deželni odbor, katerega
večino tvorijo laško-liberalni kamora-
ši, ne kuhajo ravno najboljše stvari.
Pričakuje se tudi tam senzacionalnega
preobrata. Težko, če že niso
tudi dr. Rizziju et. K. m. p. šte-
ti dnevi v Poreču!

Vladi je dana pač sedaj najlepša
prilika, da že enkrat temeljito pome-
de s kamoro.

Volivno-gibanje v Beli Krajini.

V Dragatušu se je vršil izvrstno ob-
iskan shod S. L. S. v nedeljo, 3. marca, po
rani maši. Poročal je najprvo posl. prof.
E. Jarc o belokranjski železnici in o de-
lovanju S. L. S. v državnem zboru v korist
kmečkega stanu. Nato je razvil prof. K.
Dermastia svoj program in temeljito
razbil laži, ki jih trosi »Belokranjec« zlasti
z ozirom na odvisnost od deželnega od-
bora, ki mu jo očita. Kandidatura se je
dala na glasovanje in je bila sprejeta z
ogromno večino.

Na Vinici se je vršil popoldne sijajen
shod, kot ga po zatrdilu v javnem življenju
osiveli mož Vinica še ni videla. Zbralo se
je nad 400 volivcev iz cele širne občine,
iz najoddaljenejših vasi so prišli možje,
da svedočijo svojo zvestobo in navdušenje za
S. L. S. Predsednikom shoda je bil izvoljen
g. duhovni svetnik K. König, za podpre-
sednika gg. župan Mihelič in veleugledni
trgovci ter član cestnega odbora J. Šterk.
Kandidat S. L. S. prof. K. Dermastia
je navzočim volivcem razvil svoj program
in načrt svojega dela v povzdigo Bele Kra-
jine ter z dokazi zavrnil podla sumničenja,
ki se jih nasprotniki poslužujejo, in slepila,
s katerimi hočejo liberalci ujeti celo pri-
staše S. L. S. v svoje zanjke. Prof. Jarc
je nato poročal o delovanju S. L. S. v prid
kmečkega stanu v državnem in deželnem
zboru in o razlogih, ki so nagnili vodstvo
S. L. S., da je postavilo to kandidato. O
cestnih razmerah v viniški občini je nato
govoril g. Šterk. Glasovanje o kandida-
turi se je izvršilo soglasno brez ugovora.

V občini Loka se je vršil shod zvečer.
Prof. Jarc je predstavil kandidata, ki je
nato številno zbranim volivcem podal sli-
ko svojega bodočega delovanja kot dež.
poslanec. Zavračal je neverjetne laži na-
sprotnikov proti njegovi osebi. Tako trdi,
da je šele 28 let star, da kandidira v ta
namen, da bi si finančno opomogel in
prišel do eksistence — in to si upajo go-
voriti celo c. kr. uradniki! Kandidatura je
bila z veliko večino sprejeta. Maloštevilni
pristaši Mazzelletovi, iz katerih je pa že
govoril vinski duh, so izkušali shod motiti,
pri glasovanju so jo pa junaško pobrali.

Shod na Suhoru se je vršil v nedeljo
ob 11. uri dopoldne. Na mnogobrojno ob-
iskanem shodu je govoril dež. odbornik
dr. Zajec. Poročal je o delu S. L. S. v

deželnem zboru in naslikal liberalce in
liberalnega Mazzelleta tako točno, da bo
Mazzelle pri volitvah na Suhoru neusmi-
ljeno pogorel. Zborovalci so obnovili svojo
neomajno zvestobo S. L. S. in sklenili priti
na volišče za njenega kandidata g. prof.
K. Dermastia.

Na Radovni pa se je vršil shod v ne-
deljo popoldne ob treh. Govorili so dr.
Zajec, kaplan Naltačen in poslanec Matja-
šič. Predsedoval je shodu župan. Navdu-
šenje za S. L. S. na shodu je bilo nepo-
pisno. Shod se je izrekel soglasno za gosp.
prof. Dermastia.

Mazzelletovi pristaji razširjajo najbolj
neumne laži o kandidatu S. L. S. Med dru-
gim govore, da je Italijan, Dalmatinec, da
je Čič, v svojem »Belokranjcu«, ki je po
tolikih letih zopet zašel v Belo Krajino, so
nagromadili najbolj prozorne laži in obre-
kovanja, pri katerih računajo le na kratko-
vidnost in lahkovernost volivcev, ki jim
bodo pa prekrizali njih hinavske račune.

DRŽAVNI ZBOR.

Na dnevnem redu stoje predlogi
draginjskega odseka, ki jih je sklenil
glede na karte. Z ozirom na to, da se
je bavila s tem vprašanjem enketa o
kartelih in da je tudi gospodarski od-
sek za karte. v tem oziru storil svoje
sklepe, se je sklical včeraj draginjski
odsek, ki naj bi tozadevne predloge
umaknil in bi prišla danes v zbornici
na dnevni red obrambna predloga.
Draginjski odsek je pa bil nesklepčen,
prišlo je samo 22 poslancev, manjkalo
jih je torej do sklepčnosti še pet. —
Včeraj popoldne je imel sejo zbornični
biro, na čelu mu dr. Sylvester. Gre se
za hišni red. Napravila se je posebna
soba, kjer poslanci sprejemajo stran-
ke, nadalje tudi kopeli. — Nemškonaci-
onalna zveza je imela sejo, v kateri se
je med drugim razpravljalo o brambni
predlogi in soglasno sklenilo glasovati
za to, da pride predloga v prvo branje.

JUNKTIM MED URADNIŠKO PRED- LOGO IN DAVČNO PREDLOGO.

Češki agrarci nameravajo v državnem
zboru predlagati, da naj se med uradniško
in davčno predlogo junktim napravi, da se
morata torej obedve predlogi ali sprejeti
ali pa zavreči. To bodo predlagali zaradi-
tega, da se da priložnost tistim strankam,
ki zahtevajo za uradnike večje vsote, ka-
kor jih vlada predlaga, da bodo ne samo
za večje izdatke za uradništvo glasovali,
ampak da bodo tudi za nove davke gla-
sovali in zanje odgovornost prevzeli. Na
ta način upajo češki agrarci poslaneem, ki
vedno večje zahteve stavijo, obenem pa
davke odklanjajo, usta zamašiti. Sklicu-
jejo se pa pri tem na vlado samo. Finančni
minister pl. Zaleski je v zadnji seji davč-
nega odseka sam dejal: Ali dovolite nove
dohodke za državo in dežele, ali pa črtaj-
mo izdatke in z njimi vred združene na-
prave.

OGRSKE HOMATIJE.

Avdijenca grofa Khuena pri cesar-
ju položaja ni razjasnila. Ogrji pravijo,
da je upati, da se poravnava konflikt, ki
je nastal, ko je grof Khuen sklenil s
Košutovci premirje na podlagi znane
resolucije, da ima pravico odločevati
o vpoklicanju rezerve ogrski parla-
ment, avstrijski politični krogi pa trdi-
jo, da je poravnava nemogoča. Grof
Stürgkh je bil tudi pri cesarju ter mu
je izročil spomenico, v kateri odločno

zastopa stališče, da je ogrska resolu-
cija absolutno nesprejemljiva. — V
ogrskem parlamentu se obstrukcija
nadaljuje. Razvila se je zopet debata o
poslovniku. Predsednik je vzel zapovr-
sti besedo Justhu, Kovacsu, Polonyju.
Polonyi je bil tako razjarjen, da je
vzkliknil, da prinese prihodnjič revol-
ver seboj.

NIŽJEAVSTRIJSKI DEŽELNI ZBOR.

Nižjeavstrijski deželni zbor je imel
4. t. m. svojo zadnjo sejo. Krščanski so-
cialci so zopet vložili predlog, da ima
biti edini učni jezik na Nižjeavstrijs-
kem nemški. Cesarski namestnik ba-
ron Bienerth je izjavil, da vlada take
postave ne sankcionira. Soc. demokrat
Seitz je osvetlil nacionalno komedijo
krščanskih socialcev v tem oziru. Rek-
tor dunajske univerze se je pa za pred-
log zavzel! Med debato je poslanec vi-
tez pl. Troll zlihl na poslanca dr. Hei-
lingerja kozarec vode, vsled česar je
prišlo do kravala. Troll je bil k redu
poklican, dr. Heillinger tudi in sicer šti-
rikrat. Končno je deželni maršal zase-
danje odgodil.

BOSANSKI SABOR.

Budgetni odsek bosanskega sabo-
ra je glasoval po svoji veliki večini
proti proračunu. Vsled tega domneva-
jo, da bo bosanski sabor v kratkem
razpuščen.

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

Velesile nadaljujejo svojo mirovno
akcijo. Nek list poroča, da se Anglija
trudi, da bi Turčija Italiji Tripolis od-
stopila, Italija pa naj bi svojo afriško
kolonijo Eritrejo odstopila Egiptu. —
Italijanska vlada priobčuje uradni iz-
kaz o častnikih in vojaki, ki so v tri-
poliskih bojih padli. Baje jih je 536.
Všteti niso tisti, ki jih je pomorila ko-
lera. — Poveljnik laškega brodovja,
admiral Aubry, je 4. t. m. na krovu lad-
je »Vittorio Emanuele« naglo umrl.

NEMIRI NA KITAJSKEM.

Pri nemirih v Tientsinu avstrijska
kolonija ni bila prizadeta, pač pa je
nek kitajski vojak ustrelil nemškega
zdravnika dr. Schreyerja, ki je Avstri-
jec. Vojaka so takoj usmrtili. Juan-
kaj je izrekel nad tem dogodkom svoje
obžalovanje. V Pekin je odšlo 100 nem-
ških vojakov iz Tsintaua. Tudi v Zizi-
karju je prišlo do klanja.

„Tekma.“

Dne 2. t. m. se je v deželnem gle-
dališču uprizorila »Tekma«, drama v
treh dejanjih, ki jo je spisal profesor
Anton Funtek. Vzlic temu, da gre za
zapleten psihološki problem, da je zu-
nanjega dejanja malo in se odigrava v
krogu, kojega mišljenje in način čuv-
stvanja nista širši masi preveč soro-
dna, je/dosegla drama jako lep uspeh,
poznavalci pa so brez dvoma vsi enega
mnenja: da je treba »Tekmo« v naši
dramatiki uvrstiti med najboljše dela,
kolikor jih sploh imamo.

Osebe: Andrej Lesovin, ravnatelj
umetniške akademije- profesor Grušč,
njega namestnik, Stana, njegova hči,
Helena, njegova obdovela sestra, Vla-
do Danej, mlad kipar.

Dejanje, kakor se po vrsti odigra-
va na odru, je sledeče:

vsi načelniki rodov in premožnejši tr-
govci. Delali so oborožene pohode da-
leč v globino Afrike, grabili so povsod
slonovo kost in tisoče ljudi odpeljali
v sužnjost: moške, ženske in otroke.
Pri tem so uničevali yasi in naselbine,
pustošili polja, prelivali reke krvi in
morili brez usmiljenja vse, kar se jim
je ustavljalo. Južni kraji Sudana, Dar-
fura in Kordofana in dežele ob gor-
njem Nilu gori do jezer so ostale sko-
raj brez ljudi. Arabske bande so se
spuščale vedno dalje, da je srednja
Afrika postajala dežela solza in krvi.
Anglija, ki, kakor znano, po celem sve-
tu preganja trgovce s človeškim me-
som, je privolila, naj Egipčani zasedejo
Kordofan, Darfur in Sudan, ker to je
bil edini način, kako prisiliti te ropar-
je, da bi opustili svojo grozno trgovino
in edini način, jih držati v kleščah. Ne-
srečni zamorci so se oddahnili, napadi
in ropi so ponehali, ljudje so občutili
nad sabo nekaj pravice. To pa ni bilo
všeč trgovcem, med katerimi se je na-
hajal Mohamed-Achmed, ki se sedaj
imenuje Mahdi in ki je pričel oznanjati
sveto vojno, češ, da v Egiptu peša pra-
va vera in vsi so kot eni mož prišli za
orožje. Tako se je pričela ta strašna
vojska, ki se doslej nič kaj dobro ne
obnaša Egipčanom. Mahdi je v vseh
bitkah potolkel vladne čete, vzel Kor-
dofan, Darfur in Sudan, njegove čete
oblegajo sedaj Kartum in se spuščajo
na sever celo do mej Nubije.

»Ali bi mogli priti do Egipta?« je
vprašal Stanko.

I. Lesbovinova hči Stana je prišla
ravno iz nekega penziona a nazaj
na dom. Veseli se novega življenja, ki
ga osvetljuje umetniški sloves njenega
očeta. Saj ona misli tako. Teta Helena
pa ji vrže v dušo prvi dvom o očetovem
stvarjanju, rahlo sicer, ko ji pove, da
je oče razstavil nek kip, da se ima da-
nes izreči o njem razsodišče, da pa ima
oče veliko nasprotnikov, ki mu odre-
kajo kot klasicistu samostojnosti in re-
alnost, bogve, če ne tudi nekoliko
upravičeno. Iz te in one opazke pa se
da posneti, da je Lesovin svoječase
kot umetnik v resnici nekaj pomenil,
morebiti celo veliko. Gotovo pa je bil
nenavaden človek, ki se je s silno
energijo povzpental vedno višje in ma-
so omamljal. Neke vrste nadčlovek, sa-
moljuben, častihlepen in neuklonljiv,
z veliko vero vase. Stana tudi še veru-
je vanj in ob tej priliki teti razodene,
da se je v tujini srečala z nekim mla-
dim kiparjem, ki je napravil nanjo
precejšen vtis, ki ga pa hoče pozabiti.
Medtem pride oče, veselo svidenje, ob-
enem pa razodene hčeri, kako ga boli
boj mladih, ki so se proti njemu zaro-
tili in kako bi moral umreti, ako bi
več ne bil prvi. Stana odide, vstopi pa
Danej, mlad kipar, ki je prišel k Leso-
vinu, svojemu bivšemu učitelju, da mu
v svoji veliki radosti razodene, da mu
je razsodišče, priznalo prvo nagra-
do za delo, ki ga je razstavil obenem
z Lesovinom, o katerem pa mladi mož
ne ve, da je tudi razstavil svoje. Pri-
šel se je svojemu mojstru zahvaliti, da
mu je pokazal pot, na kateri je dospel
že tako visoko. Lesovina ta novica sil-
no potere, malo da se ne zgrudi. Ko-
maj verjame, zdi se mu, da se mu je
mladi kipar prišel rogat, medtem do-
spe pismo od profesorja Grušča, ki to
vest potrjuje in pristavlja, da je Leso-
vin dobil drugo nagrado. Danej, ki ni-
ma veliko častihlepa v sebi in je dobra
duša, obžaluje ta dogodek, a neka nje-
gova neprevidna opazka Lesovina še
bolj razdraži, da se čuti pred učencem
skrajno ponižanega. Ker čuti v sebi še
stvarjalno silo — saj umišlja si jo —
hoče Daneja pripraviti do tega, da se
z njim meri. Oba naj izdelata nek kip,
ki ga je ministrstvo Lesovinu brezkon-
kurenčno naročilo. Danej noče, ker je
brez zla in se hoče vsakemu konflik-
tu izogniti. A Lesovin ga prisili, očita-
joč mu strahopetnost. Ko Danej odide,
ga zagleda Stana. Spoznata se — Da-
nej je tisti mladi mož, ki ga je takrat
videla in si vtisnila njegovo podobo
globoko v srce.

II. Stana in teta Helena čitata kri-
tike o Danejevem in Lesovinovem de-
lu, ki ga časopisje zelo hladno preso-
ja. Hčeri je jasno, da gre očetova slava
navzdol in da so njegove sile morebiti
že popolnoma usehnile. Vendar pa se
da posneti, da Lesovinov kip ni ravno
slab izdelek. Stana razodene teti, da
Daneja ljubi in zato jo boj, ki se je
vnel med njim in očetom, tembolj boli.
Energično dekle, ki zna samo sebe pre-
magovati, zdaj Daneja ne more več po-
zabiti, zato je konflikt, ki je nastal, tem
hujši. Zdaj vstopi profesor Grušč, člo-
vek, ki ga je Bog obdaril z veliko fle-
gmo in ki se zna življenju modro pri-
lagoditi, ne da bi s tem kaj izgubil na
veljavi. Bojev ne išče, mladine ne za-
vida, da si utira zmagoslavno pot pre-

»Ne,« je odvrnil Rawlison. »Mahdi
res prorokuje, da bo podjarmil celi
svet, toda to je divjak, ki o nobeni
stvari nima pojma. Egipta ne dobi ni-
kdar, ker bi tega Anglija ne dovolila.«

»Kaj pa, če bi popolnoma potolkel
egipčansko vojsko?«

»Potem bi pa nastopile angleške
čete, katerih ni še nikdar nikdo pre-
magal.«

»Zakaj je pa Anglija pustila, da je
Mahdi vzel toliko dežel?«

»Odkod veš, da je dovolila?« odvr-
nil je Rawlison. »Anglija nikdar ne
hiti, ker je večna.«

Daljni pogovor je pretrgal zamor-
ski služabnik, ki je prišel povedat, da
bi Sainova Fatma nekaj govorila.

(Dalje.)

Ukradeni biseri.

(Iz ruskega plemiškega življenja.)
(Konec.)

Kot navadno je odprl grof ma'lo
zakladnico in v njej ognja varno bla-
gajno, da bi prinesel soprog, ki je ime-
la ravno opravka s toaletto, nakit. Toda
osupnjen je odskočil — blagajna je bila
prazna, in vendar je vedel natanko,
da je šele pred tremi dnevi spravil
vanjo bisere in vse skrbno zaklenil.
Vendar se je grof hitro zavedel. Do za-
četka soare je bilo skoro dve uri še
časa. Zaklenil je zunanje duri kabine-
ta, zavil se v kožuho in hitrega

Kairi in v celem Egiptu niso govorili
ljudje ničesar, kakor o Mahdijevi vstaji
in o grozovitostih dervišev. Gospo-
dična Olivier ni vedela dobro, kje leži
Medinet ter se je vznemirjala, če morda
ni približno Mahdijev in je slednjič za-
čela o tem izpraševati Rawlisona. On
se je pa samo nasmehnil in rekel:

»Mahdi oblega sedaj Kartum, v ka-
terem se brani general Gordon. Ali
veste, kako daleč je iz Medinet v
Kartum?«

»Nimam pojma.«

»Približno tako daleč, kakor odtod
do Sicilije,« pojasnil je Tarkowski.

»Tako nekako,« potrdil je Stanko.
»Kartum leži tam, kjer se stekata Beli
in Modri Nil in tvoriča eno reko. Od
njega nas loči ogromna prostran
Egipta in cela Nubija.«

Potem je hotel še dodati, da četudi
bi ležal Medinet bližje krajev, katere
so zasedli vstasi, vendar pojde tja s
svojo puško, toda spomnil se je, da je
za podobno bahanje bil že večkrat gra-
jan od očeta, ter je umolknil.

Starejša gospoda sta se začela po-
govarjati o Mahdiju in o vstaji, kajti
to je bila najvažnejša Egipta se tičoča
zadeva. Poročila izpod Kartuma so bila
neugodna. Divje čete so oblegale mesto
že poldrug mesec; egipčanska in angle-
ška vlada sta delali počasi. Pomoč je
še le odšla in bilo se je bati, da v kljub
slavi, junaštvu in zmognostim Gordo-
na to važno mesto pade v roke divja-
kov. Tudi Tarkowski je bil tega mne-
nja in izražal je sum, da si Anglija na

tihem želi, da bi Mahdi Sudan vzel
Egipčanom zato, da bi ga sami pozneje
lahko odvzeli Mahdiju in bi ti ogromni
prostorji postali angleška posest. Ven-
dar ni hotel takih sumničenj izražati
pred Rawlisonom, da ne bi žalil njego-
vih domorodnih čustev.

Koncem obeda je pričel Stanko iz-
praševati, zakaj je egipčanska vlada
vzela vse kraje, ki leže južno od Nu-
bijje, zlasti Kordofan, Darfur in Sudan
doli do Albert-Nyanza, in ondodnemu
prebivalstvu odvzela svobodo. Rawli-
son mu je pojasnjeval s tem, da vse,
kar je naredila egipčanska vlada, je
storila po naročilu Anglije, ki je spre-
jela Egipt pod svojo zavetništvo in vla-
da nad njim kakor hoče.

»Egipčanska vlada ni nikomur
tam vzela svobode,« je rekel, »ampak
jo je prinesla stotisočem ali celo mili-
jonom. V Kordofanu, v Darfuru in v
Sudanu ni bilo v zadnjih časih nobe-
nih svobodnih držav. Samo tuintam je
nastopal kakšen mal vladar in si lastil
pravico do nekaterih zemelj ter jih s
silo proti volji prebivalcev spravil pod
svojo oblast. Glavni prebivalci teh de-
žel so bili pa Arabo-zamorci, to je ljud-
je, ki so imeli v svojih žilah kri obeh
teh dveh plemen. Ti rodovi so živeli
med sabo v neprestanih bojih. Napa-
dali so se med sabo in ropali konje,
kamele, živino, pred vsem pa sužnje.
Pri tem so bili divje-surovi. Najhujši
so bili pa trgovci, ki so kupčevali s slo-
novno kostjo in s sužnji. Nastal je pose-
ben stan ljudi, h kateremu so spadali

ko starih in proti njim. Človek ni sam sebi namen; čim je dovršil, kar je mogel, naj stopi na stran, in če hoče več, kar zmore, ni čuda, da ga življenje brezobzirno uniči. Žal mu je Lesovina. Prijatelj, ki je medtem vstopil — ženski sta se odstranili — skuša potolažiti in ga pridobiti za svojo življenjsko filozofijo. A Lesovin ne umeje, da je »večerna zarja lepa tudi na ravnem«. Danejeva slava ga peče, tembolj, ker se je sam prepričal, da je res bogonarjen umetnik, ki mu on morebiti res ni kos. A umakniti se noče, preveč si še umišlja moči. Snuje in snuje načrte za skupino, s katero hoče Daneja prekositi, a vse razbije, pa ne odneha, saj bi bilo to njegova smrt. Grušč vidi katastrofo. Oditeta. Stana zopet vstopi. Pride Danej. Ljubimca si razodeneta svojo ljubezen. Pri tem uide Daneju opazka, ki priča, da ni čisto gotov, kaj je z Lesovinom. Je li še velik umetnik ali ni? Saj nenavaden človek je še vedno. Utegnil bi ga poteptati, saj ubiti ponos v njem. Danej je slejkoprej pripravljen tekmo z njim opustiti, ne morebiti iz strahu — bolj zato, ker je nekoliko Gruščeve nature, ki ni za boj. Stana pa Daneja preveč ljubi, da bi mogla dopustiti, da bi njen izvoljenec svoje talente zakopal. Kar vstopi Lesovin. Jame Daneja zopet izzivati na tekmo. Ker le preveč draži njegovo samoljubje in se mu roga, češ, da nima resnične umetniške sile v sebi, mu Danej razodene, da se zato ne more z njim spustiti v boj, ker ljubi njegovo hčer. Lesovin pobesni, tembolj, ker tudi Stana svojo ljubezen prizna. Očetu se zdi, da se je i hči postavila na stran njegovega nasprotnika. V skrajni razburjenosti žali mladega umetnika, ki mu zdaj tudi s svoje strani napove boj.

III. Danejeva delavnica. Pri njem je Stana, ki je prišla skrivej. Lesovin doma blazni, razjeda ga boj, ki ga mora uničiti. Hči tega ne strpi, zato je prišla ljubimca pregovarjat, naj tekmo z očetom opusti in se za čas odstrani, da oče na vse pozabi. Danej obljubi, saj odgovarja to popolnoma njegovi naravi. Toda usoda hoče, da pride Lesovin z Gruščem k mlademu umetniku, gnan od svojih dvomov, ki mu ne dajo pokoja in ga silijo, da pride pogledat, kako je Danej skupino zasnoval. Mož je bolan na duhu. (Stana se je skrila.) Ko Lesovin osnutek zagleda, zagleda svojo smrt. Zakaj osnutek kaže mojstra, ki ga ni mogoče prekositi. Danej v heroizmu plemenitosti svoj zasnutek razbije. »Da bo konec.« Toda Lesovin dobro ve, da je to storil iz usmiljenja, in naposled, kaj je Lesovin s tem pridobil? Če Danej razbije sto kosov, naredi lahko zopet tisoč drugih. Lesovin se opoteča, zahteva vina, skrivej strese Daneju v kozarec strupa, a ko ga ta hoče izpitati, mu ga izbije iz rok. Stana priteče iz sobe. Lesovin se obtoži, da je hotel Daneja zastrupiti — »Le vzemite Stano, Danej! Jaz grem počivat!« Se opoteče in se mrtev zgrudi. Grušč: »Nadčlovek je hotel biti, ampak zemlja ga je potegnila nase.« Zavesa pade.

Ze to ogrodi pove, da se je profesor Funtek lotil snovi, ki je zajeta iz najglobljih globin človeške duše, opisuje boj, ki razpalja največje strasti, pa vzbudi tudi najlepše čednosti. Na

eni strani zavist, neuklonljiv ponos in samoljubje, na drugi strani dobrotu, ki je pripravljena do največje samoodpovedi. In tukaj nastane vprašanje, je li v tej globoki segajoči drami, ki je tudi fino izvedena, zares tisti konflikt, ki bi na podlagi te in one poteze v zasnovi pričakovali? Ali gre tu res za boj med mlado umetniško strujo in staro smerjo? Za boj dveh svetov? Za boj telesno in duševno izčrpanega starca proti mladeniču, ki poljejo v njem nepremagljive sile? Na prvi pogled bi rekel, da; pisatelj to tendenco tudi sam večkrat naznačuje, toda, če se v konstrukcijo tega zelo resnega dela vmisliš, se zdi, da gre za drugačen konflikt. Kateri ga je pisatelj nameraval vpodobiti, ne vem, in to je edina bistvena hiba, ki jo v drami najdem, da se to ne da jasno iz nje razbrati. Tukaj manjka tej mojstrski psihološki zgradbi nekaj vezi.

Boj med staro in mlado šolo! Grušč pravi tako, ali vsaj podobno, teta Helena je teh misli, a boj to vendarle ni in tudi ne boj med dvema šolama. Lesovin je, kakor hitro stopi na oder, popolnoma onemogel, propadel in abnormalen. Soditi po tem in onem, ni v njem nobene umetniške stvarjalne moči več, tudi nadčlovek ni več, ampak zelo slab in pomilovanja vreden stavec. Nadčlovek sili k občudovanju, njegov egoizem je združen s toklikim samopremagovanjem, da ukloni tudi take, ki se sirovi sili ne dajo, nadčlovek je premeten, Lesovin pa kaže samogolo zavist, napuh in otročjo častiljnost, ki ni v nobeni primeri več s tem, kar zmore. To je človek, ki je že obsojen, komej da ga zagledamo. Tu ni nobene sile treba, ki bi se mu postavila nasproti, ta mož stoji na lončenih nogah, ta mož tudi nobene stare struje, naj bo klasicizem ali karkoli, ne predstavlja, ampak le starca, ki — saj tako se da iz mnogih mest posneti — sploh ni ničesar več zmožen ustvariti. In vendar — to mož je nekaj nekaj bil, celo veliko. Brezdvomno je nosil pečat umetništva na sebi, ta vtis imamo. Bil je tudi nekaj nadčloveka, z velikimi ambicijami, ki je hodil ravno svojo pot in ni nikogar trpel zraven sebe, kaj še nad seboj, ki je neutrudno delal in omamljal maso. Ali je ta mož še kaj ali pa je tako rapidno padel, da ni nič več? Morebiti pa samo ni več prvi? Ne, v Lesovinu je ugasnila že zadnja iskra božanstvenega ognja. Mož, ki je za boj popolnoma nesposoben in s katerim se meriti, bi pomenilo zločin.

In Danej! To je dober dečko, predober, tip. V duševnem sorodstvu z Gruščem. To ni pravi »partner« za noben resničen boj. Predstavniki mlade struje, ki se šele uveljavlja, si utira pot, razpršuje megle, stremi za prestolom? Ne, ta Danej to je — skorej umetnost sama, malo da ne vzor in višek umetnosti, nepremagljiva umetnost, umetnost, ki stvarja z največjo lahkoto, igraje, umetnost, ki je boj zoper njo nemogoč. In ta Danej je skoro brez ambicije, skromen, neverjetno plemenit, njegova duša je mirno jezero, ki je ne razburkajo nobeni valovi. Odkod neki izžareva iz njega nebotični plamen umetnosti? Kaj ga ne? Samozavest? Ponos? Častiljnost? Tega je v njem prav malo, čudovito pasivna narava. Umetnost živi v njem

sama iz sebe, ne redi je človeško gorivo, torej tudi nekak nadčlovek, seveda ravno nasprotno vrste kakor Lesovin. In kakor rapidnega padca Lesovinovega ne moremo docela doumeti, tako se nam zdi višina Danejeva preveč nedosežna. Danej je najneverjetnejši karakter v tej drami. S tem se ni meriti, bila bi blaznost!

Ne računam pa, da bi tako nasprotstvo ne bilo mogoče. Mogoče je, da se tako srečata stavec brez mozga in mlad genij. Tudi to je tragika, čisto posebne vrste. Če pa je tako, mora iz drame izginiti vsaka sled, ki da slutiti, da gre za kak tipični boj dveh smeri, da gre za boj dveh kolikor toliko druga druge vrednih moči, ne, bistvo Funtkove zasnove terja druge vrste boj, boj v Lesovinu samem! Tu naj Funtek, ki mu gre priznanje, da je globok poznavalec človeške psihe, le še bolj zastavi svoje diletto, par potez izbriše, druge poglubi, da odstrani tudi zadnje nasprotstvo. Lesovin hoče biti nadčlovek, a ni več, to je resnična Funtkova drama. Bil je pač nekaj nadčloveka kakor je bil umetnik, zdaj ni več. To je drama skrajne človeške slabosti, drama velike patologije, drama, ki kaže vso mizerijo tistega kupa ile, ki ga oživlja človeški duh. Tu je človek, ki vidi predseboj zorno mladost, ki mora na prvi hip spoznati, da je boj zoper njo nezmisl, da je edini izhod umakniti se nepremagljivi sili, da je tako samopremagovanje ne samo nujno potrebno, ampak tudi častno, lepo, da pomeni taka samoodpoved zmago. To je v resnici nadčloveško ali recimo: resnično človeško, priznati svojo slabost in se ji ukloniti. Lesovin pa se upira temu spoznanju, upira z blaznostjo, upira z vso onemoglostjo človeka, kojega nadčloveštvo je bilo že iz početka trilo, zdaj pa je docela pri kraju. Ta boj, boj človeka, ki je bil umetnik in ni več, ki je bil nenavaden človek, a zdaj ni več, človeka, ki bi moral to nujno spoznati, a noče, ki hoče samega sebe varati, to je konflikt, ki gre zanj v »Tekmi«, le ta konflikt je v tem delu mogoč in edino konsekventen, kar je preko tega, ni docela v skladu z bistvom te psihološke konstrukcije.

Grušč! Najboljši, najbolj verjetni, najbolj simpatični tip v Funtkovi drami. On je glasnik Funtkovega pojmovanja življenja. Harmoničen karakter, ustaljen, mojster v največji umetnosti, ki se ji pravi pametna resignacija. On ne more biti premagan. Ne zato, ker je slab ali boječ, zato, ker je moder. Ne stavi si nalog, ki jih ne more izvršiti, ko izpolni svojo, pomaga drugim, da lažje izvršijo svojo. Potem Stana. Pravtako fin tip, za katerega bi Funtka skoraj zavidal. Ona je to, kar oče ni več, a ona bi tudi nikoli ne mogla tako globoko pasti, ker ima to, česar oče ni nikoli imel v zadostni meri: razumnost, to, čemur pravijo moralisti »prudencia«, ki je največja vseh čednosti, pa tudi najredkejša. Energično dekle, samostojno in samozavestno, brez sladkobne sentimentalnosti, ki zna sama sebe premagovati, zmožna za najlepše žrtve. Naši pisatelji žensk ne znajo slikati, pretiravajo, zgrešijo že prve črte. Funtek je s par potezami pokazal, da jih tu vse nadkriljuje. — Prav tako dobro je orisana Helena.

Tudi, glede zunanje tehnike je drama dobra, morebiti so dialogi predolgi, tudi nekaj teatralike je tu in tam, zlasti v zadnjem dejanju, kjer se mi zlasti oni poizkus zastrupljenja ne zdi potreben. Zasnova je zelo sigurna in krepka, vsako dejanje in prizor stopnjevanje prejšnjega, le zadnje ne dosega popolnoma nameravanega učinka, ker snao nanj preveč pripravljeni.

Kar se tiče igralcev, je Nučič (Lesovin) bil tudi v tej vlogi na višku; to je talent, ki neprestano napreduje. Enakovrsten z njim je bil Danilo (Grušč), ki je pogodil umetnika-filozofa prav do jedra, za njim Setfilova, ki je vpodobila Stano, kakršna mora biti. Simaček nam je menj ugajal; zdi se nam, da ta mladi umetnik, ki je brezdvoma nadarjen, razpolaga še s premalo zmožnostjo izražanja, da se časih zdi kakor brez temperamenta. Bukšekova je bila prav dobra Helena.

Profesor Funtek pa naj kmalu še kaj podobnega vstvari; ni dvoma, da se je s tem svojim delom povzpел visoko in da nima dosti vrstnikov v moderni slovenski dramatik. E. T.

Iz Hrvaške.

Za splošno volilno pravico. V nedeljo se je vršil v Zagrebu velik shod za splošno volilno pravico. Na vrtu »Kola« se je nabralo do 3000 zborovalcev. Govorila sta socialni demokrat Bukšek in koalicijski dr. Jambrišak. Med splošnim odobravanjem je bila sprejeta resolucija, katere zahteva za Hrvaško in Ogrsko splošno, tajno in enako volilno pravico. Po shodu so zborovalci manifestirali po zagrebških ulicah, nakar so se v Draškovičevi ulici mirno razšli.

Velik ljudski shod v Varaždinu. Minole nedelje se je vršil v Varaždinu velik protestni shod, ki se ga je udeležilo preko 5000 ljudi. Govorniki so se pečali z neznoznimi razmerami v Hrvaški in sklenili tudi tozadevno resolucijo. Po shodu se je vršil obhod. Policija ni posredovala.

Dalmacija se vzbuja. Koncem minolega meseca se se vršile v mestu Opuzen občinske volitve. Na celi črti je zmagala stranka prava. Za župana je bil izvoljen odlični meščan g. Ivo Šarič. Občinstvo mu je priredilo burne ovacije. Gosp. župan je držal na navzoče vnositi govor in konstatiral veselo dejstvo, da se tudi v Dalmaciji probuja krščanska in pravaška ideja.

Demonstracije na Sušaku. Ker je vlada prepovedala protestni shod, je prišlo v nedeljo popoldne na Sušaku do burnih demonstracij. Aretiranih je enajst oseb.

Propad »Dalmacije«. Pred par leti se je na Dunaju osnovala zadruga »Dalmacija«, ki je izvažala vino in neke druge pridelke iz Dalmacije. Stala je pod nadzorstvom liberalnih dalmatinskih poslancev. Hotela je škodovati ostalim dalmatinskim vinarnam na Dunaju. Sedaj je v likvidaciji. Primanjkljaj znaša 50.000 kron.

Srbska nerazsodnost. V Mostaru so vzprizorili Srbi nekako demonstracijo. Tekom te demonstracije so kričali: »Doli trizalizem! Doli Hrvatska! Živeli Mažari! itd. Sramota!

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

koraka zapustil palačo. Ustavil je prvega izvoščeka, ki ga je srečal, skočil v voz in zaklical: »Na policijsko ravnateljstvo, hitro!« S presenečenjem in napetim zanimanjem je poslušal službujoči policijski svetnik razburjeno grofovo pripovedovanje. Potem je prišl na gumb ter poklical po hišnem telefonu nadkomisarja Malerja k sebi. Nekaj minut pozneje je stopil v sobo nadkomisar. »Spremljajte gosp. grofa v njegovo palačo,« mu je rekel policijski svetnik, »med potjo vam bo potrebno povedal. Pričakujem še danes prihodno o vaših poizvedbah.«

Ko se je pripeljal grof s svojim spremljevalcem pred palačo, je ta vprašal: »Ali ima palača dva izhoda gospod grof?« — »Da.« — »Potem pustite oba takoj zakleniti in strogo naročite vratarju, da ne sme zaenkrat nikogar spustiti niti notri niti ven.« Grof je dal potrebna povelja in peljal uradnika v kabinet.

»Ali ste popolnoma prepričani, da ni prišel nihče do ključev?«

»Popolnoma.«

»S ponarejenimi ključi se pri takih ključavnicah ne da ničesar napraviti, sploh pa bomo itak takoj videli, ako je bil kak nepoklican v kabinetu. Prosim, preskrbite mi kak stol in svečo.«

Grof je prišel odeje sam iz spalnice. Kriminalni uradnik je stopil na stol ter opazoval blagajno.

»Ni nam treba, razbijati si dolgo glave. Poglejte sami: omara je od zgo-

raj navrtana in sicer zelo čedno in eksaktno. Vlomilec je bil torej večkrat tukaj in je delal brez posebne naglice. Vendar, kako je prišel notri? Okrasje stropa kaže celo vrsto razpok. Kakšni prostori pa so zgoraj?«

»Velika plesna dvorana.«

»Gospod grof, vi ste gotovo lovec. Ali vas smem prositi za eno patrono? Kake številke je, mi je vseeno; rabim le smodnik in par kapljic vode.«

»A čemu?«

»Boste takoj videli.«

Nekaj minut pozneje je prinesel grof zahtevano. Uradnik je raztrgal patrono, stresel smodnik na blagajno, nekoliko ga zmočil ter ga zažgal z vžigalico.

Dušeč smodnikov dim je napolnil mali prostor.

»Sedaj pa zakleniva hitro vrata in idiva gor.«

Ko sta dospela v plesno dvorano, se je kriminalni uradnik kmalu orientiral in šel na ono mesto dvorane, pod katerim je bil mali kabinet. Lepa parketna tla so bila pokrita s prti, da bi bila obvarovana pred kapljami barv, ki bi slučajno padle od slikarjevega čopiča.

Uradnik je potegnil odeje proč in se vlegel na tla. Naenkrat je skočil kvišku.

»Tukaj prodira smodnikov duh kvišku, tu so bila predrti tla in strop, drugače bi ne mogel priti skozi smodnikov dim. Ali ni ne duhate?«

V resnici je občutil sedaj tudi grof fin duh po smodniku.

Komisar je odprl bodalu podoben nož in poizkusil dvigniti eno izmed parketnih plosk. Posrečilo se je.

»Mož je neverjetno eksaktno siguren delavec in je moral imeti zelo mnogo časa. Tukaj pod parketom je izrezan štirioglati del stropa z največjo natančnostjo in zopet nazaj dan. Gospod grof, brezdvomno je gotovo, da je vlomilec tukaj v hiši med vašim služabništvom ali pa — pogledal je na slikarjev oder — »med dalje časa v vaši hiši zaplenjenimi. Kdo dela tukaj?«

»Nek star slikar fresk, vendar pa ta ne more priti v poštev vsled večjih vzrokov. Bil mi je od najboljših strani priporočen in tudi kot tujec ni mogel vedeti ničesar o eksistenci moje zakladnice. Končno pa je treba tudi telovadske spretnosti, da se pride skozi ozko odprtino dol in zopet nazaj, ki jo pa staremu možu ne prisojam.«

»Prosim, da kljub temu na vsak način takoj pokličete gospoda slikarja...«

»Šel je ven, ker ni imel zaradi meglenega vremena nobene prave luči za delo. Kot pa mi je že preje povedal vratar, se redkokdaj vrne pred deseto uro zvečer domov.«

»Zaenkrat ne morem ničesar drugega misliti, kakor da je ravno ta stari slikar v gotovem stiku z vlomom. Zaradi popolnosti pa hočem zaslišati tudi vaše služabnike. Vaša navzočnost pri tem ni potrebna, gospod grof.«

Grof Rotenberg je odšel k soprogi, da jo je obvestil o dogodku. Kneginje se je polotil obupen jok. Osebe ni moglo izpovedati nobenih podatkov, s čemernim starim slikarjem ni bil nikdo v ožjem stiku. Obdovedal je večinoma, ne da bi prekinil z delom, večere pa je prebil v bližnji obiskurni gostilni.

Še v isti noči je bila odposlana na policijsko ravnateljstvo v Draždanih brzojavka, v kateri se je prosilo pojasnila o slikarju Malinovskem.

Ze v teku prihodnjega dopoldneva je dospel odgovor, ki se je glasil:

»O vprašanju ni tu ničesar znaneja, policijsko ni zglasen.«

Nadkomisar Maler je sklenil, da vpraša za pojasnilo o slikarju grofa Holanskega in si je preskrbel njegov naslov:

»Pri vdovi Speidler, Zvezdna ulica 4.«

»Hm, zelo poštena ženska, a pravzaprav nobeno stanovanje za bogatega mladega aristokrata.«

Nadkomisar Maler si je najel voz in se peljal v Zvezdno ulico.

Gospa Speidler je bila očitno presenečena, ko je videla vstopiti znane policijskega uradnika.

»Ali je gospod grof Holanski doma?«

»Obžalujem, gospod grof je včera prišel, a je v teku popoldneva odpoval za nekaj dni v Berlin.«

»Koliko časa je bil grof odsoten?«

»Skoro tri tedne.«

Primorske vesti.

p Vodstvo goriške S. L. S. se je v seji dne 3. t. m. sestavilo naslednje: Dr. Anton Gregorčič, načelnik; posl. Jožef Fon, podnačelnik; prof. I. Berbuč, tajnik; prof. Ipavec in vikar Abram, podtajnik; Jer. Kopač, blagajnik.

— **Jugoslovanska Strokovna Zveza.** V nedeljo popoldne ob 5. uri je bil v Marijinem Domu v Trstu občni zbor Jugoslovanske Strokovne Zveze, skupina Trst. Predaval je g. urednik Khrne o poselskem in delavskem vprašanju v Trstu. Predavanja se je udeležilo gotovo 300 oseb. V Trstu je veliko tal za krščansko delavsko organizacijo.

p **Prestolonaslednik v Pulju.** Iz Pulja poročajo: V ponedeljek ob 8. uri 27 minut popoldne je dospel sem prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand s svojo družino. Oficielnega sprejema ni bilo. Prestolonaslednika je pozdravilo pri prihodu vlaka 21 strel z vojne ladje »Tegetthoff«. Na kolodvoru so cesarske goste sprejeli: poveljnik vojne luke admiral pl. Ripper, tržaški namestnik princ Hohenlohe, vodja tukajšnjega okrajnega glavarstva baron Schönfeld in od namestništva poslani revizor za puljsko mestno upravo okrajni glavar baron Gorizutti. Prestolonaslednik je vse nagovoril, posebno dolgo pa se je pogovarjal s tržaškim namestnikom Hohenlohom. Šlo se je najbrže za skandalozna razkritja laško-liberalne kamore. Prestolonaslednik in njegova družina so se potem takoj podali z gala-tenderji na otok Brioni. Cesarska družina ostane tam več tednov.

p **Tržaška podružnica »Slovenskega planinskega društva«** vabi na redni občni zbor, ki se vrši v soboto, dne 9. marca 1912 ob pol 9. uri zvečer v gorenjem prostoru restavracije »Balkan« (Narodni dom). Dne 10. marca t. l. se vrši popoldanski družinski izlet v smeri **Boršt, Jezero, Bazovica.** Dne 21. aprila priredi podružnica celodnevni izlet v **Sorico** na Gorenjsko.

— **Umrli** je nagloma v nedeljo v Trstu poštni tajnik Karl Meditz v 44. letu.

p **Velika nesreča** se je dogodila v Palast hotelu v Trstu. Neki natak je prišel med dvigalo in zid. Natak je glavo popolnoma zmečkalo. V par trenutkih je bil natak mrtev.

p **Srbskega mesa** so takoj prvi dan, ko se je pričelo prodajati v Trstu, prodali 1000 kg.

Dnevne novice.

— **Iz deželnega odbora.** Deželni odbor je sklenil, da se v onih okrajih, ki so bili jeseni radi kuge zaprti in vsled tega izostalo premovanje telet, to premovanje takoj izvrši. Ti okraji so: črnomaljski, metliški, kranjskogorski, kamniški, brdski in deloma postojnski. To premovanje se ima izvršiti z ozirom na krajevne razmere predno se začne kmečko delo.

— **Ribnikarjeve fantazije.** »Dan« prinaša na prvi strani z debelimi črkami vest: »Lampe v Belikrajini. Z dežel-

»Prosim, peljite me v njegovo sobo.«

»Toda, gospod nadkomisar, jaz ne vem, če...«

»Gospa Speidler, nobenih ugovorov, jaz sem tukaj v službi.«

Preplašena je poiskala ženska ključ in odprla. V sobi sta vladala največja sračnina in red, toda kakih efektov ali obleke se ni našlo.

»Ali je gospod grof vzel včeraj, ko je odpotoval, mnogo prtljage s seboj?«

»En kovčeg, ročno torbo in odejo.«

Uradnik je odprl predale neke omare. Vse prazno. Toda čisto zadaj je stala mala porcelanasta posodica. Nadkomisar jo je potegnil in stopil z njo k oknu. Naenkrat je radosten vzkliknil presenečenja. V posodici je bil ostanek posušenega mastiksa in ob robu je viselo nekaj sivih las.

»Grof Holanski in stari slikar sta enainista oseba! Z mastiksom si je prilepil sivo brado. Mogoče nam bo dala zbirka slik zločincev več pojasnila.«

Čez eno uro so bile odposlane brzojavke na vse strani.

Štirinajst dni pozneje so aretovali v Antwerpnu nekega trgovca z dragimi kamni, ki je ponujal na prodaj bisere, ki so bili očitno od nevede roke izluščeni iz oboja. Ko so mu odstranili z nenavadno spretnostjo ponarejeno brado, so spoznali v njem, že davno po tiralici zasledovanega bivšega dijaka peterburške umetniške akademije Vasilija.

Ukradene bisere, četudi deloma že izluščene iz nakitja, pa so našli razen nekaterih še vse pri njem.

nim in državnim denarjem kupuje glasove za S. L. S. Najnovejša vest telefonska poročila Ribnikarjeva iz Belikrajine pa pripovedujejo zopet z debelimi črkami — telefon iz Črnomlja, 4. marca —: »V spremstvu deželnih uradnikov je začel včeraj po občinah v našem okraju dr. Lampe razdeljevati podpore za živinorejce. Poučeni klerikalci zatrjujejo, da je Lampe prinesel v Belokrajino okoli 10 tisoč kron deželnega denarja, ki ga bodo razdelili med kmete. Kmetje pravijo, da bodo sicer Lampetov denar vzeli, volili pa vseeno Mazzeleta. — Včeraj je začel dr. Lampe v spremstvu deželnih uradnikov po črnomaljskem okraju deliti podpore za živinorejce. Baj je Lampe prinesel okoli 10.000 K denarja, ki ga hoče razdeliti med kmete v obliki podpor. Višek korupcije, višek propadlosti je, ako deželni odbor kaj takega dela.« — Tako je čul Ribnikarjev telefon iz Črnomlja. Resnica pa je, da je dr. Lampe bil teden dni na dopustu v Istri in se je danes opoldne vrnil z Reke v Ljubljano. Belokranjci so pa Ribnikarju lahko hvaležni za šale, ki jih bodo sedaj zbijali na račun liberalcev, posebno pa so mu hvaležni za najnovejšo pridobitev — belokranjski telefon.

— **Dr. Mal — Belokranjec.** Volitve v Beli Krajini gospodi v »Narodni tiskarni« tako šume po glavi, da sedaj vidijo pred seboj same Belokranjce. Včeraj je »Narod« priobčil to-le notico:

»Pristav deželnega muzeja na dopustu radi volitev v Beli Krajini. Pristav deželnega muzeja dr. Mal je doma iz Bele Krajine. Kakor se nam poroča, je dr. Mal dobil sedaj dopust ter je odšel v Belo Krajino, da agitira za klerikalnega kandidata Dermastija. Ker tej vesti ne moremo verjeti, vprašamo ravnatelja deželnega muzeja dr. Mantuanija in deželni odbor, če je res dr. Mal dobil dopust v svrhu, da gre na agitacijo v Belo Krajino, in da se vrne šele, ko bodo volitve končane.«

K tej notici naj najprej omenjamo, da je dr. Mal doma iz Vač in da Bele Krajine, odkar je na Vačah zagledal luč sveta, nikdar videl ni. Dr. Mal uraduje vedno v muzeju, o čemur se vsakdo lahko prepriča, nima niti ene minute dopusta in za dopust tudi prosil ni. Zato se tudi iz Belokrajine ne bo mogel vrniti takrat, ko bodo volitve končane.

— **Liberalne zmage.** Liberalci že zopet »zmagujejo«. In sicer v predalih »Slovenskega Naroda« in »Dan«. Tu razglajajo, da napredna ideja slavi svoje zmago: slavi po Beli Krajini, v resnici pa je slavi samo na papirju, ki se tiska v Knašljevi in Franciskanski ulici. Napredni kmetje v Beli Krajini se dvigajo, tako beremo, a dvigajo se le različni liberalni žurnalisti v Ljubljani, da farbajo svoje neumne pravce. Brezdvomno bo izvoljen Mazelle, tako je danes črno na belem zapisano v liberalnih listih, na glasovnicah belokranjskih kmetov 14. t. m. pa se bo bralo: Karel Dermastia, profesor na slovenski trgovski šoli v Ljubljani. Danes je vsa Bela Krajina od Gorjancev do Kulpe narodnonapredna, 14. t. m. pa bo v taboru S. L. S. Tisoči in tisoči se danes izražajo za liberalnega kandidata, ga navdušeno pozdravljajo in dvigajo zanj na shodih roke, 14. t. m. pa bodo ti tisoči in tisoči volili vsi našega kandidata. Danes je Karel Dermastia propadel, čez 9 dni pa bo zopet vstal in Mazelle bo ležal na tleh, kakor je dolg in širok. Danes so belokranjski kmetje glasom »Slovenskega Naroda« zavedni, samostojni, napredni, inteligentni, čez 9 dni pa jih bo isto liberalno časopisje zmerjalo za tepce, butce, idiote in mračnjake. In takrat bo liberalno časopisje, ki danes plava v samih zmagah, zopet lahko zaznamovalo sijajen propad in liberalna stranka bo ječala v bridkih bolečinah. 14. t. m. bodo liberalci zopet dobili batine, da si boljših ne morejo želeli.

— **Znani živinozdravniški tečaj na Vrhniki** je že dni prenehel vsled hujškanja in intrig od strani nekaterih živinozdravnikov. Čujemo, da otvori deželni odbor ta prekornisti tečaj znova v jeseni. Živinorejci pa naj pomnijo, kdo je njihov sovražnik dobro vedo, da od liberalcev nimajo nikdar ničesar drugega pričakovati, kakor nasprotovanje in škodoželjno nagajivost!

— **Občinske volitve na Vipavskem.** Na Erzeltu nad Vipavo je zadnje nedeljo pri ponovnih občinskih volitvah zmagala S. L. S. z 11 odborniki, nasprotniki imajo 1.

— **Izpremembe pri sodiščih.** Deželno-sodni svetnik g. dr. Iv. Presker je prestavljen iz Ormoža v Ljubljano. Imenovani so: za svetnika dež. sodnije okr. sodnik g. Alojzij Žebre, za okrajne sodnike so imenovani dr. Anton Furjan iz Brda in Novo mesto, Alfonz Modic za Brdo in Ferdinand Meditz iz Kočevja v Ljutomer. Za deželno-sodna svetnika sta imenovana dr. Otokar Cernstejn in Kočevju in dr. Alfonz Seliškar v Sevnici.

— **Iz Dvora pri Žužemberku.** Zadnji terek, dne 27. februarja, smo imeli v navzočnosti okrajnega glavarja volitev novega župana. Volitev se je izvršila hitro in v najlepšem soglasju. Ker se je dosednji župan, ki je skoz 12 let vodil občino, naveličal neprestanega nagajanja hinavskih liberalcev in izjavil, da bi nove izvolitve ne sprejel, je bil soglasno izvoljen Jožef Primc iz Mačkova, zvest pristaš S. L. S. Gotovo je, da tudi njemu liberalci ne bodo prizanašali s sitnostmi, kar so pokazali že s tem, da so ga bili ovadili zaradi volitev celo državnemu pravdnistvu, ki pa je moralo preiskavo proti njemu ustaviti. Toda on je že zadosti moč, da se raznih Klinec, Jelenec in njihove lepe kompanije ne bo strašil. Novi župan bo imel v svojih svetovaleh kakor tudi v celem odboru odločno zaslonbo. Da pa v občini še ne bo toliko zaželenega miru, to je kakor amen v Očenašu, dokler se namreč občina ne bo iznebila znanega Stipko-Jelence. To so občinski možje že zdavnej izprevideli, zato so se že pred štirimi leti s soglasnim občin. sklepom obrnili na pristojno šolsko oblast, naj jih reši tega nadučitelja. Ker ta sklep ni imel uspeha, se je pretečeno leto ista prošnja v občinskem svetu zopet soglasno sklenjena ponovila. In v prejšnjem občinskem svetu so secceli tudi nekateri politični somišljeniki Jelenčevi, torej jasno dovolj, kako je ta mož na Dvoru priljubljen. Vemo tudi iz najzanesljivejšega vira, da se je na merodajnem mestu priznala njegova nezmožnost, a sklenilo se je, da se s njim, dokler ne izštudira njegov sin — tehnik. Tako torej: občina naj še nadalje prenaša te neznosne razmere zato, da bo laglje študiral zagrizeno-liberalni in svobodomiselní dijak, ki se je v zahvalo pri zadnjih volitvah obnašal tako, da se je vsakdo zgražal nad izbruh njegove liberalne strasti. Če tako postopanje oblasti ljudstvu včeplja večje spoštovanje in ljubezen do šole, to je pa drugo vprašanje, ki ga bo ljudstvo v obupu nad takimi razmerami morda v kratkem rešilo tako, da pristojnim oblastem ne bo všeč!

— **Skrajna surovost.** Na železniški progi pri Založu je bilo zaposlenih več delavcev, ki so imeli svoje jopiče obešene na bližnjem plotu. Delovodja Anton Mahkovec je popoldne okoli 4. ure poslal delavca Andreja Polka v bližnjo Dovčovo gostilno v Zalog po pol litra žganja. Polk je takoj odšel in se tam mudil kako uro; izpil je liter vina. Polka je prišel neki delavec klicat, naker je nesel ta naročeno žganje Mahkovcu. Ta pa ga ni preveč prijazno sprejel, dal mu je več krepkih zašušnic, naker je vzel Polk svoj suknjič in je mislil oditi. Ko pa preišče žep svoje suknjiča, je opazil, da mu je nekdo vzel biležno knjižico, v kateri je imel dva bankovca po 10 K, kajti tat je dobro vedel, da je prejel Polk 50 K dne. Prosil je Mahkovca, naj mu pomaga zaslediti storilca in mu pripomoči, da dobi nazaj ukradeni denar. A ta ga je surovo sunil s pestjo v usta s stako, da se je Polk prekucnil čez tri metre visok nasip, potem ga je pa Mahkovec še z obuto nogo osuval v trebuh in hrbet, tako da je iz ust krvavel. Sedaj bode govorilo sodišče.

— **Nesreča s smrtnimi posledicami.** Premožni, 52 let star, oženjen posestnik S. n. o. j. France iz Brinja, občina Dol, je peljal te dni s par konji z listjem naloženi voz od sv. Agate v Berčevo. Ker je bil pa nekoliko vinjen, padel je na okrajni cesti nad Dolskem in Senožeti pod zadnje kolo tako nesrečno, da je bil povožen čez vrat, kar je imelo za posledico, da je po preteku ene ure izdihnil.

— **Grozen pretep med cigani.** — Cigan usmrtil cigana. Pretečeni teden se je priklatlilo v novomeški okraj precej ciganov-godcev po imenu Rajhardi, ki so doma iz Kroke na Gorenjskem in med katerimi se je tudi nahajal neki drugi cigan Valentin Rak. Ta ciganska družba je dne 3. t. m. stanovala v Brusnicah, v vasi, ki se nahaja nedaleč od Novega mesa, kjer so cigani tudi po hišah igrali in godli. Prenočili so seveda tudi v tej vasi, in sicer na posestnikovem, Tomaž Turkovem podu ali skednju. — Okrog polnoči se je pa med cigani vnel neki prepir iz neznanega vzroka, pri katerem sta se pograbila Rajhard in Valentin Rak ter se tako ruvala, da je končno Rajhard prijel kakih 13 cm dolg, špičast kuhinjski noč ter začel Raka s tem tako neusmiljeno obdelavati, da je cigan Rak vsled zadobljenih poškodb takoj umrl. Rak je po celem životu, posebno po gornjem delu života, ves oklan in obrezan. Po Rajhardu Raku prizadejani udarci oziroma vbodljaji, so bili tako močni, da se je celo noževa špiča, ki se je zadela v Rakove kosti, zakrivila; najbolj pa je bil Rak ranjen na levo roko, ki je vsa obrezana. Vsled teh poškodb, ki so

bile smrtonosne, je Rak umrl. Rajhard Rajhard je hotel še na neke druge cigane streljati in je že segel po dvocevni samokres (pištolo), katerega mu je vzela pa neka ciganka ter ga skrila, tako da ga ni mogel najti. Samokres je zelo močan ter so bile tudi obe cevi nabite. Gotovo bi bil ustrelil še kakega drugega cigana, če bi ne bila ona ciganka to preprečila. Rajhard sam je zadobil tudi precej poškodb, a se ne vé, mu je li te prizadjal Rak ali kak drug cigan. Dne 4. t. m. jutraj so Rajharda odpeljali v preiskovalne zapore v novomeško okrajno sodišče; Rak pa je mrtev v Brusnicah pričakoval sodne komisije.

: Naročajte „Slovenca“ .:

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Vestnost.

Mati (sinčku, ki piše nalogo): »Peptček, pridi vendar že h kosilu; saj bo vse mrzlo!«

Peptček: »Še malo, prosim, potrpi, da napravim piko na i.«

Napredek.

Orožnik (prime postopača): »Kaj ste? S čim se pečate?«

Postopač: »Lonce vežem.«

Orožnik: »Lažete! Kje imate pa orodje? Kje imate žico?«

Postopač: »Oprostite, gospod orožnik; dandanes, ko se celo brzogavi lahko brez žice, se bo pač dalo tudi lonce vezati brez žice.«

Vsaj nekaj.

Oče: »No, sinko, kako je bilo pri izpitu? Ali si ga dobro napravil?«

Sin: »Ne, nisem ga napravil; toda padel sem po krivici. Na prva tri vprašanja sem popolnoma gladko odgovoril!«

Oče: »In kakšna so bila ta vprašanja?«

Sin: »Kako se pišem, kje sem rojen in pa koliko sem star.«

Ljubljanske novice.

lj **Javno predavanje.** Danes ob osmih zvečer predava v mali dvorani »Ljudskega doma« dr. V. P e g a n, naker še enkrat opozarjamo.

lj **Napačna pot.** V glasilu septembarskega junaka čitamo: »Veliki protestni shod proti nasilstvom na Hrvaškem se vrši v Ljubljani v ponedeljek zvečer dne 18. t. m. v veliki dvorani »Mestnega doma«. Na shodu govori gg. Etbin Kristan in Rasto Pustoslemšek. Opozarjamo že danes na to priredbo, ki mora biti glasen in odločen protest proti dogodkom na Hrvaškem.«

Nam se zdi, da družba, ki sklicuje ta shod, prav nič ne bo koristila Hrvaški in da je njena pot kot vselej tudi to pot napačna. Ni ji za stvar, ampak samo zase in za to, da bi napeljevali vodo na svoj polomljeni mlin. To priča že enostransko sklicanje shoda in neprimeren večerni čas. Banu Cuvaju se s takimi stvarmi le lajša stališče, z demonstracijami in takimi »manifestacijami«, pri katerih glavno vlogo igra kričanje, pa se skupni hrvaški stvari le škoduje in napeljuje vodo na mažarski mlin. To bo uvidel vsak, ki bere kaj mažarske časopise in ki razsodno misli. To je uvidela tudi hrvaška stranka prava, ki je izdala v tej zadevi oklic, ki svari proti izrodkom, ki so bili posledki raznih demonstracij. Naši liberalci niso nič pametnega napravili po ptujskih dogodkih, pa tudi sedaj ne bodo. Kadarkoli se liberalci za kaj »ogrejejo« je vedno jako sumljivo in poštena stvar od tega še nikdar ni imela kaj koristiti, pač pa vsled kolosalne liberalne nerodnosti vedno samo škodo. Naši liberalci so se vedno potegovali za koalicio in se izražajo še sedaj zoper trializem ter drže roko mažaronom. Cuvaj je ravno tak Mažaron, kakor je bil grof Pejacevich, katerega so liberalci z največjim navdušenjem podpirali. Osvobođenje Hrvaške se bo doseglo z razumno politiko, ne pa s pouličnim kričanjem, najmanj pa če se za Hrvate oglasi kake Ribnikar ali Pustoslemšek. Razume se, da za tema dvema glasnikoma ne moremo iti in je shod že naprej kompromitiran.

lj **Dosedanjemu magistratnemu ravnatelju** g. Vončini bo danes občinski svet povodom njegove vpokojitve podelil meščanstvo. G. Vončina ima za seboj 37 službenih let.

lj **Novo društvo.** Glavno društvo za policijske in vojne pse na Dunaju, čegar protektor je Njega ekscelenca grof Maks Wickenburg, namerava ustanoviti v Ljubljani krajevno skupino. C. kr. deželna vlada je pravila tega društva že odobrila. Pismene in ustne prijave k vstopu v to krajevno skupino sprejema policijski uradnik Ivan Toplikar na magistratu, soba števil. 5.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nikakih bolečin in tišanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko »Elsa-kroglice«. Svetujemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite iste, ki pospešujejo prebavo in kroke želodec. 6 škatlic franko 4 krome. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubi. Elsatrg 385 (Hrvaško).

Ij Imenovanja v mestni zastavljalnici. Danes bo v tajni seji občinskega sveta odana služba blagajnika in likvidatorja mestne zastavljalnice. Po včerajšnji seji personalnega odseka občinskega sveta se že naprej vé, kako bo izpadlo imenovanje. Prosilcev je 22. Personalni odsek je včeraj sklenil z večino glasov, predlagati za blagajnika dosedanjega likvidatorja mestne zastavljalnice g. Esta, o katerem so bila v prvi seji silno čudna in malo priporočljiva poročila, ker je takrat večina še upala prodreti z g. Poljšakom, ki se odlikuje po tem, da je Bončarjev prijatelj in agitator. V včerajšnji seji pa je za mesto likvidatorja bil predlagan g. Poljšak preko g. Janko Ježa, ki je že ves čas od obstoja mestne zastavljalnice ondi uradnik. S tem, da se vsili vmes g. Poljšaka, napravi se g. Ježu velika krivica. Da bi se g. Ježu rano nekoliko prikrilo, se je predlagalo g. Ježu 600 K doklade. Razume se, da posebno proti usiljevanju g. Poljšaka opozicija najodločneje ugovarja ter je včeraj v seji personalnega odseka nastopila za to, da se imenuje za likvidatorja g. Ježa, a je ostala za en glas v manjšini. Glede mazila 600 K je pa povdarjal obč. svetnik Štefe, da ne more biti za taka mazila, dokler ne izve, kako je z njegovim predlogom za podporo mestnim ubožcem. Po pravici mora itak službo likvidatorja dobiti g. Jež. Značilno za liberalno večino je to, da tako na razna mesta vsiljuje g. Poljšaka, dočim je med prosilci najsposobnejši g. Habe, tudi njen pristaš. — Razume se, da to, kar bo sklenil v teh imenovanjih danes občinski svet, še ni pribito. S stališča koristi mestnih davkoplačevalcev bo dana prilika o tem razsojati višjim oblastim!

Ij Premeščenje garnizij. Jutri začno skozi Ljubljano voziti vojaški vlaki, in sicer pride prvi sem ob 2. uri 14 min. zjutraj 97. polk iz Trsta v Belovar, drugi pride del 32. polka ob 8. uri 46 min. zjutraj iz Dunaja v Trst, drugi del tega polka pa dospe semkaj ob 7. uri 6 minut zvečer; ob 12. uri 15 min. popoldne dospe semkaj 19. polk, ki gre iz Marendorfa v Sežano. Nadalje dospe semkaj dne 8. t. m. ob 4. uri 43 min. zjutraj iz Ginvafenvara, ki gre v Pulj. Dne 9. t. m. ob 2. uri 11 min. popoldne dospe na državni kolodvor iz Bosanskega Broda 75. polk, ki gre v Solnograd. Vojaštvo bo tukaj dobilo okrepčila.

Ij Po mestu krožijo falzifikati po 20 vinarjev, ki so prav dobro izdelani. Pozor! Ij Tatvina v izložbi. V nedeljo popoldne je nek dosedaj še neznan tat prinesel iz dvorišča pri trgovini g. Igliča v vežo festvo, katero je pristavil k izložbi, jo odprl s ponarejenim ključem ter ukradel dve listini, vredni 16 K.

Ij Z nožem v hrbet. V Ljubljano so iz okolice prepeljali težko ranjenega 21 let starega tovarniškega delavca Iv. Jakušca. Sunil ga je z nožem v hrbet njegov sodelavec Poljanšek in ga težko ranil.

Ij V trebuh se je obstreli v topničarski vojašnici vojak Lukežič, doma iz Šiške.

Ij Umrl v Ljubljani. Na Poljanski cesti šte. 41 je umrl Vladimir Stefančič, star osem mesecev.

Koroške novice.

k Slovensko šolsko društvo ima dne 7. marca 1912, ob pol dveh popoldne pri Trabesingerju III. redni občni zbor.

k Umorjen natak. Iz Bolcana se poroča, da so 4. t. m. v nekem tamošnjem vinogradu našli ubitega hotelskega natak. karja Eratha, pristojnega v Ukve na Koroško. Gre najbrže za umor iz maščevanja. Nekaj osumljenih oseb so že zaprli.

Razne stvari.

Samoumor češkega pisatelja. Iz Brna se poroča: Minolo nedeljo zjutraj si je češki pisatelj Viljem Mrstik v Divaku z britvijo prerezal vrat in je zvečer podlegel groznim ranam. Mrstik je spisal mnogo romanov in dram; »Mariška« se je igrala tudi na Dunaju. Rojen je bil 14. maja 1863. v Jimramavu. Kaj ga je gnalo v smrt se ne poroča.

Denar v klobuku. V Ditmannsdorfu na Štajerskem so v neki hiši dobili novega hlapca. Njegova zunanost ni bila posebno sijajna in gospodinja mu podari nekaj obleke rajnega moža, med drugim tudi star klobuk. Hlapec vzame krtačo in se spravi z njo nad klobuk, in tu — o sreča! — se prikaže izpod podloge najprej desetak, potem dvajsetak in nazadnje celo petdesetak! Rajni kmetič si je očividno v svojem klobuku priredil »podporno blagajno« za hude, t. j. žejne čase, da ni bilo treba ženi povedati za vsako kapljo. Hlapec mu je za zapuščino seveda iz srca hvaležen.

NADOMESTNE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE V VOLOSKEM-PODGRADSKEM OKRAJU.

Dr. Brnčić izvoljen.

Pri včerajšnjih nadomestnih deželnozborskih volitvah namesto odstopivšega

dr. Cervarja je bilo oddanih 684 glasov. Od teh so dobili: tržaški odvetnik dr. Fran Brnčić 483, jelšanski župan Jakob Valentič 146 in posestnik in mesar Milan Kundić v Opatiji 55 glasov. Izvoljen je torej dr. Brnčić. Udeležba je bila silno slaba. Duhovščina se v znak protesta volitev ni udeležila.

Telefonska in brzojavna poročila.

POGREB BIVŠEGA DRŽ. POSLANCA GLOBOČNIKA.

Postojna, 5. marca. Pogreb rajnega svetnika in bivšega državnega poslanca Globočnika je bil veličasten. Vsa Postojna je bila v žalni obleki. Pokopal je truplo dekan Erzar. Na grobu je govoril poslanec dekan Lavrenčič. Med pogrebi smo opazili soprogo deželnega glavarja, dvornega svetnika Klimenta, bivšega glavarja Detelo, nadzornika Levca, Aviana, dr. Majarona, svetnika Savnika, več drugih odličnikov in veliko ljudstva iz okolice.

HRVAŠKO - SLOVENSKI KLUB.

Dunaj, 5. marca. Pod predsedstvom dr. Šusteršiča se je vršila danes seja Hrvaškoslavskega kluba, v kateri se je sklenilo staviti na vlado sledeča vprašanja: 1. Kaj je s paktom med ogrsko vlado in Košutovo stranko? 2. Kaj je vsebina tega pakta? 3. Kaj misli avstrijska vlada ukreniti, da se varje obrambna sila monarhije in posebni interesi Avstrije?

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 5. marca. Predsednik dr. Sylvester omenja poroko v cesarski hiši in demantno poroko nadvojvode Rainerja in se spominja rajnega grofa Aehrenthala. Poslanec Schraffi in tov. so vložili glede dogodkov na Ogrskem interpelacijo, v kateri izjavljajo, da je avstrijsko prebivalstvo razburjeno in ogorčeno, ker hočejo Ogrji zopet prikrajšati pravice krone in izpodkopati temelje skupne armade. Poslanci Rybař, Mandić, Gregorin, Spinčić in tov. so vložili interpelacijo glede kršitve pogodbe med Ogrsko in Hrvaško, ki jo Ogrji neprestano kršijo, poslanec Rybař in tovariši so vložili tudi interpelacijo v zadevi porotne liste v Trstu.

Dunaj, 5. marca. Opoldne se je bila sešla konferenca načelnikov. Sklenilo se je ta teden rešiti draginske predloge, prihodnji teden pa začeti z brambno predlogo. Krščanski socialci in Slovenci so zahtevali, da pride z brambno predlogo obenem na dnevni red postava o vojnem zboru, Čehi in Poljaki pa, da naj se čimprej obravnava zakon glede novih kanalov.

BILINSKI.

Dunaj, 5. marca. »Fremdenblatt« dementuje, da bi bil Bilinski v Budimpešti glede konflikta med avstrijsko in ogrsko vlado kaj posredoval. — Danes je bil Bilinski v zbornici, kjer se je od svojih tovarišev poslavljaj.

CESAR VILJEM.

Dunaj, 5. marca. Cesar Viljem nemški dospe na Dunaj 23. t. m. Spremlili ga bodo njegova hči princesa Viktorja Luiza, princ Avgust Viljem in njegova žena.

VIKTOR EMANUEL.

Rim, 5. marca. Zdaj je uradno gotovo, da se kralj Viktor Emanuel in cesar Viljem sestane v Benetkah.

»PARSEVAL« PONESREČIL.

Berolin, 5. marca. Zrakoplov »Parseval« je ponesrečil. Vodja Nobers se je ubil.

NAPAD NA ROTHSCHILDA.

London, 5. marca. Neki brezposelni človek je večkrat ustrelil na barona Emanuela Rothschilda, a ga ni zadel.

ZAPRT VOJAK MORILEC.

Komorn, 5. marca. Tu so zaprli narednika Theodorja Becka, ki je umoril in oropal kmeta Kalinka.

SOCIALNO - DEMOKRAŠKI DEŽELNI ZBOR RAZPUŠČEN.

Rudolsadt, 5. marca. Deželni zbor Schwarzenburg - Rudolstadtski, ki ima pretežno socialno-demokraško večino, je razpuščen, ker ni zmožen za delo.

VELIKI RUDARSKI ŠTRAJK NA ANGLEŠKEM.

London, 5. marca. Štrajk rudarjev traja že četrti dan. Ker štrajk vpliva tudi na železniški promet, pojema dovažanje živil, kar je za Anglijo, ki se vsled pomanjkanja zadostne lastne kmečke produkcije ne more sama preživljati, posebno kritično. Kruh se je že podražil. Grozi tudi štrajk prevoznih delavcev.

OJ TE ŽENSKE!

London, 5. marca. Pri včerajšnji demonstraciji suffragetk pred parlamentom je prišlo do uprav gnjusnih prizorov. Ženske so tako besnele, da jih je morala policija 200 aretirati. Ne-

ka mlada žena je pobila sedem oken. Sploh se je veliko šip pobilo. Muzeje so zgodaj zaprli, ker so bile demonstrantke zapretili, da vanje vderejo in podobe pokončajo. Vladi je to gibanje zlasti spričo sedanjega itak kritičnega položaja tako odveč, da namerava s suffragetkami postopati na podlagi paragrafa o uporih.

KNJIGOTRŽTVO.

Krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom na znanje. »Katoliška Bukvarna« je založila številčne podobe za ponazorovanje števil. (Garnitura obsega 20 črnih kock z belimi in 10 belih s črnimi pikami.) Pri prestopu prve desetice je posebnost paziti na to, da je učencem popolnoma jasno, koliko je vredna ednica in desetica. To se pa najlažje doseže z omenjenima učiloma.

Direktorij k novemu brevirju za leto 1912. se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani pod naslovom »Ordo divini officii recitandi Missaeque celebrande ad normam constitutionis apostolicae Divino afflatu«. Cena K 1'10.

Za otroke s šibkimi kostmi

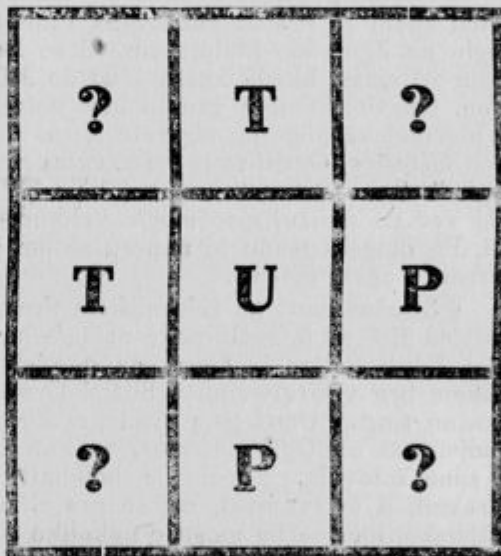
Nebrojokrat dognano dejstvo je, da Scott-ova emulzija bolj kot katerokoli drugo sredstvo pripomore k temu, da se ojačijo otroške kosti, da se začno otroci ki se nečejo učiti stati in hoditi, že po kratki uporabi pristne Scottove emulzije postavljati po koncu, sami stati in v veselje svojih staršev tudi hoditi. Naj bi torej vsi starši, katerih otroci vsled slabih kosti dobro ne napredujejo segli po

SCOTT-ovi EMULZIJ

ki je že nad 35 let vpeljana ter v živu svetovni sloves kot izborna sredstvo za ojačenje otrok.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott« ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učink.

Cena izvirni stekl. 2'50 K. — Dobi se v vseh lekarnah.

Zahvala.

Štejemo si v dolžnost izreči povodom smrti našega nepozabnega soproga o. z. o. o. gospoda

Petra Bernik-a star.

mesarja v Postojni

vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh bolezni dejansko pomagali, nas tolažili ter nam na katerikoli način izkazovali svoje sočutje, vsem darovalcem krasnih vencev, osobito slavni mesarski zadrugi ljubljanski, ter vsem, ki so tako mnogo brojno spremlili rajnika k večnemu počitku, našo najglobljejšo in najtoplejšo zahvalo.

Postojna 4. sušca 1912.

Žalnoči ostali.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m, sred. tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
4	9. zveč.	734'2	6'1	sl. sever	del. obl.	
5	7. zjut.	735'0	1'6	sl. jug	megla	8'8
	2. pop.	732'9	12'3	p. m. jz. h.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 7'4°, norm. 1'8°.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 5. marca 1912.

Pšenica za april 1912	11'73
Pšenica za oktober 1912	10'84
Rž za april 1912	10'28
Rž za oktober 1912	9'04
Oves za april 1912	9'95
Koruza za maj 1912	8'70
Koruza za julij 1912	8'61

Zahvala.

Ob prezgodnji bolesteri izgubi našega iskreno ljubljene sina, oziroma brata gospoda

Jožef Pukelstein-a

izvoščeka

nam je došlo toliko dokazov odkritega in pristranskega sočutja za tolažilno obiske, med boleznijo in ob smrti predragega, kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev, in spremljevalcem rajnega ob izvanredni udeležbi k zadnjem počitku, izrekamo tem potem vsem prijateljem in znancem našo najsrčnejšo zahvalo. Osobito pa izrekamo srčno hvalo gg. svetilcem in nosilec krste in vencev za izkazano čast. Zlasti pa se zahvalimo gg. pevcem za ganljive žalostinke, in vsem onim katere smo mogoče tukaj navesti pozabili.

Sv. maša zadušnica se boje darovala v četrtek 7. marca ob 1/2 8 v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, 5. marca 1912.

Žalnoči ostali.

702

Zahvala.

701

Povodom smrti svoje soproge, gospe

Marije Jovan roj. Robida

izrekam iskreno zahvalo vsem sorodnikom in drugim, ki so jo med dolgotrajno boleznijo obiskovali in lajšali s tolažili njeno trpljenje. Zlasti se zahvaljujem preč. g. župniku Val. Zabretu za pogoste obiske in tolažila, nadalje gospodom iz zavodov sv. Stanislava. Zahvaljujem se vsem, ki so ranjko spremlili k pogrebu oziroma darovali vence osobito gospodom prof. Rebolu, prof. dr. Demšarju, prof. Hybasku, ekonomu Morkežu, ravnatelju Travnju, učiteljstvu ljudske šole v St. Vidu in Blaž Potočnikovi čitalnici.

St. Vid n. Ljubljana, 1. marca 1912.

Anton Jovan.

Lepa, prostrana

meblovana mesečna soba

s posebnim vhodom se takoj odda. Vila

Stara pravda št. 5.

Mary Schweitzer rojena Scheindler se zahvaljuje najtopleje v lastnem in v imenu rodbine za obile dokaze srčnega sočutja.

Trst-Ljubljana, 5. marca 1912.

Proda se hiša

iz proste roke v zelo prijetnem trgu, popolnoma nova, najmodernejše sezidana, enonadstropna, z lepim vrtom, pripravna za vsako obrt ali za vpojojenca. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod šte. 691.

Prof. dr. Alfred Valenta

odpotuje

697

do konca sušca.

Dekle išče službe

k mali družini, najrajši v Ljubljani, pripravno za vsako delo, stara 27 let. Ponudbe sprejema uprava lista pod šte. 200.

698

Otrok

od 2 let naprej se sprejme v oskrbo k pošteni rodbini. Kje, pove upravništvo »Slovenca«.

Golša

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki je izumil ozdravljenec, četudi so bila brez uspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpo-slatvi 20 vin. v znamkah naš prospekt

3531 Kemični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava

Če hočeš kaj zanimivega čitati, tedaj pojdi po Doylovih detektivskih povesti **SHERLOCK HOLMESA**

ter se naroči
na nadaljnje

Kje? Pri tvrdki Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani
ali pa v vseh drugih knjigarnah

KNJIGOTRŽTVO.

Zbirka ljudskih iger. 18. in 19. snopič z igrami protialkoholne vsebine: »Dekla božja«, za ženske; »Pijavka«, »Rešitelj«, za moške uloge; »Krasna ljudska igra za ženske uloge: »Junaške Blejke«; »Skriven zaklad«, »Kmet in avtomat«, za moške uloge. Na ovitku je seznam prejšnjih zvezkov te zbirke, ki obsega bogati zaklad lahko uprizorljivih ljudskih iger. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

P. Angelik Hribar: postni in velikonočni napavi za mešani zbor so pravkar izšli v zalogi Katoliške Bukvarne v drugem natisu. Te pesmi našega priljubljenega skladatelja so bile že več let popolnoma razprodane. Na vsestranske želje jih je Katoliška Bukvarna zopet izdala, kar je gotovo ustrezno vsem našim cerkvenim zborm, ki bodo brezdvomno v obitem številu segli po njih, jih marljivo gojili in proizvajali v postnem in velikonočnem času. Partitura stane 2 K, glasovi so pa po 50 vin.

»Bog med nami«. Premišljevanja in obiskovanja v presv. zakramentu pričujočega Boga. Ta naslov ima knjižica, ki je izšla pred kratkim v zalogi »Katoliške Bukvarne« in nudi prelepo stvarino za tiha premišljevanja pred najsvetejšim zakramentom. Cena z rdečo obrezjo 1 K 80 vin., z zlato obrezjo 2 K 50 v., po pošti 20 v. več. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Štajerske novice.

Vzorno nemškonalionalno gospodarstvo. Poročali smo že v soboto o poverjenju v schöderski posojilnici na Zg. Štajerskem. K temu še dodamo: trgovec Florijan Rosenkranz, ki je kot blagajnik posojilnice poneveril nad 40.000 kron, je prišel v konkurz. Med tamošnjimi nemškimi kmeti vlada vsled te afere veliko razburjenje. Kako neprijetna je ta zadeva nemškonalionalnim listom, kaže stikanje »Grazer Tagblatt« po zadružnih razmerah na Slovenskem, ki ga prav nič ne briga.

Razpisana učiteljska mesta. Na dvorazrednici (II. plačilni razred) v Razvanju pri Mariboru se razpisuje stalna služba učiteljice; prošnje do dne 20. sušca. — Na šestrazrednici (I. plačilni razred) v Pobrežju pri Mariboru se odda mesto stalnega učitelja in stalne učiteljice; prošnje do dne 20. sušca. — V Šmarjeti pri Rimskih toplicah je razpisano mesto provizoričnega ali definitivnega učitelja na trirazrednici (III. plačilni razred); prošnje do dne 20. marca.

Liberalna predavanja v celjski čitalnici. »Zveza narodnih društev« na Štajerskem, katero vodijo celjski liberalni kolovodje, je začela prirejati v celjski čitalnici neka predavanja. Preteklo soboto je »predaval« neki mladi dr. Pučnik o katoliški veri in njenih predstavljajih ter o stališču slovenske liberalne inteligence proti isti. Tako predavanja ne bodo seveda nobenega celjskega političnega doktorja prenaradila, ker se gredo glede strupenosti in zagrizenosti lahko merit z vsakim judom. Pač pa je obžalovanja vredno, da se udeležujejo teh predavanj celjski slovenski dijaki v navzočnosti profesorjev samih. Posebno zadnjo soboto je bila soba polna dijakov. Upamo, da bo šolska oblast v bodoče to stvar preprečila. Take »znatnosti« naj se naša mladina varuje.

Slovensko gledališče v Celju. Dramatično društvo nam je priredilo v nedeljo, dne 3. marca v celjskem Narodnem domu »Nebesna na zemlji«, burka v treh dejanjih. Igra se je zelo dobro igrala in je občinstvu zelo ugajala, kar so pričali ved-

ni viharji aplavzi. Dvorana je bila skoraj polna občinstva. V nedeljo, 10. t. m. gostuje »Dramatično društvo« v Trbovljah, kjer se bo predstavljala ravno ta igra pri Fortiju na Vodah.

V pokoj je stopil nadkomisar finančne straže v Ptuj Jožef Pristolič.

Iz duhovniške službe. Prestavljen je Fran Lorbek, kaplan v Pilštanju, v Dol pri Hrastniku.

Iz šolske službe. Provizorični učitelj Jožef Golob v št. Janžu na Dravskem polju, pride na trirazrednico v Vuzenico; nadučitelj Stefan Firin v Podbrdu na Primorskem pride na dvorazrednico v Olimje pri Podčetrtku; provizorični učitelj Ivan Womer v Čadramu pri Konjicah je imenovan stalnim učiteljem na petrazrednici istotam, in provizorični učitelj v Petrovčah Ciril Pregelj je imenovan stalnim učiteljem na štirirazrednici istotam.

Iz poštne službe. Prestavljena je poštna oficijantinja Terezija Schmidt pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah kot poštarica v Preblau na Koroško.

Ljubeznjivi otroci. Brežice. V družini posestnika Zidariča v Selah vlada med starši in otrokoma Janezom in Heleno veden prepri. Ko so se pred kratkim zopet nekaj sprli, je skočil sin Janez z odprtim nožem nad svojo mater ter ji na glavi prizadejal težke poškodbe. Hči Helena pa je zgrabila škarje in zbodla ž njimi očeta večkrat v glavo.

Gozdni požar. V nedeljo popoldne je uničil ogenj 15 oralov gozdov na Frauenkoglu na Zgornjem Štajerskem, ki so last grofa Attemsa. Škoda znaša 1500 do 2000 kron. Ogenj je najbrž zanetil kak potnik, ki je vržl kak ogorek cigarete ali pa gorečo vžigalico. Ogenj se je vsled vetra zelo naglo širil in požarne brambe, katerih je bilo več na mestu, niso mogle veliko gasiti. Po dolgem trudu in naporu se jim je posrečilo ogenj omejiti.

Strašna smrt na železniškem tiru. V noči na 3. t. m. je našla neka dama z imenom Edith Pallez iz Ogrskega na železniškem tiru v Gratweinu v bližini Gradca strašno smrt. Umrl ji je pred kratkim v Budimpešti na Ogrskem mož, za katerim je silno žalovala. Začela je bolehati in zdravnik ji je svetoval, naj se preseli na Štajersko, kjer se bo mogoče nekoliko potolažila. Pa tudi tukaj ji ni bilo obstati. V soboto zvečer pa se je odstranila iz svojega stanovanja v neki vili neznankam. Ponoči ob 11. uri pa je našel neki železniški čuvaj na svojem službenem pohodu

na tiru ženski plašč in začel sumiti, da se je zgodila kaka nesreča. Čuvaj je svojo pot nadaljeval in je našel najprvo žensko ruplo brez glave, a glavo pa je našel še nekoliko proč v zemljo potlačeno med tirom. Njeno truplo so na ukaz oblasti spravili v mrtvašnico v Gratweinu, odkoder je prepelejo v Budimpešto.

Žena pretepla moža. Iz Rajhenburga nam poročajo: Žena posestnika Reparja v Stranjah Marija Repar je svojega moža vedno brez pomembnih vzrokov pretepla. Zadnje dni sta se zopet nekaj začela prepirati in v prepiru se je žena zopet spravila nad moža ter mu v pretepu prizadejala več poškodb. Ranjenega moža so morali spraviti v bolnišnico v Krško.

Zgorela deklica. Pred par dnevi se je igrala sedemletna hčerka delavca Dolšaka, Kristina Dolšak, v Trbovljah na polju, kjer so požigali v bližini grmovje. Deklica se je zabavala s tem, da je nosila dračje in druge suhe stvari na ogenj. Prišla pa je ognju preblizu in se ji je vnela obleka. Bila je takoj vsa v ognju. Vsled strahu pa je začela še leteti in je s tem ogenj še bolj podnetila. Na poti proti domu se je vsled smrtnih opeklin zgrudila. Čeravno je bila pomoč takoj na mestu, je deklica še isti dan umrla v strašnih mukah.

Vlom. Kakor nam poročajo iz Slovenjgradca, so vlomili neznani zlikovci v stanovanje gostilničarke Franciške Šplihal v št. Ilju pod Turjakom, medtem ko se je ona nahajala v Vitanju. Odnegli so precej denarja ter več drugih stvari in dve briljantni igli, vredni 900 kron.

Od napadalca težko ranjen. Jožef Mikiš, posestniški sin v Vukovskem dolu, fara Jarenina, je bil v nedeljo na poti k sv. maši v Vukovskem vrhu brez vsakega vzroka napaden od Franceta Šnuta, kateri ga je z ročico večkrat udaril po glavi, desni roki in po nogi ter mu prizadejal težke poškodbe. Proti napadalcu je vložena ovadba.

Umrl je v št. Ilju v Slov. goricah g. Lovro Lopič, posestnik in dolgoletni občinski odbornik. Zadnji čas so umrli že trije slovenski občinski odborniki šentilske občine: Flucher, Ferk in Lopič.

Huda kmetica. Te dni je prišla kmetica Elizabeta Kranjc v 2. razred ljudske šole v Laškem trgu ter se začela znašati nad učiteljico, ki je kaznovala njenega otroka. Bila je tako nasilna, da je morala učiteljica poklicati še dva učitelja, da so jo spravili iz šolske sobe. Proti njej je nazonjena ovadba.

Sprejme se od dobrih starišev, priden

deček in pomočnik

Avguštin Primožič, stavbeni in pohištveni mizar in pogrebno podjetje v Trzinu, Gorenjsko.

660

Gospodična

ki je z dobrim vspehom dovršila trgovski tečaj (na dekl. liceju) želi primerne službe. — Blag. ponudbe pod št. 617. na upravništvo.

Izurjena šivilja

se priporoča cenjenim damam 650 Leopoldina Klopčar, Poljanska cesta 6/I.

Prodajalka

izurjena specerijske stroke, večša slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi z dobrimi priporočili se sprejme v Ljubljani. Ponudbe »Poštni predal 121 Ljubljana.«

Železnato Kina vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta

c. in kr. dvornega založnika, papeževga dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v nasprotju z drugimi železnatimi Kina vini, katera vsebujejo samo toliko železa kot navadna namizna vina in vsled tega nimajo nikake zdravilne vrednosti. To dokazuje več kemičnih analiz kakor tudi ona, ki se je izvršila na zahtevo c. kr. ministrstva za notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Železnato vino lekarja Piccolija ojači slabokrvne, nervozne, vsled bolezni oslabele osebe, blede, drobne in slabotne otroke.

1/2 literska steklenica K 3.—, 3 steklenice K 6.60, poština in poštni zavoj franco.

Mehka drva za kurjavo

na kub. meter, radi pomanjkanja prostora po jako znižani ceni. Odjemalci velikih množin popust. V. Scagnetti, parna žaga, Cesta na Rudolfovo železnico 16 (za drž. kolodvorom).

222

1878

Edino zastopstvo za celo Kranjsko

Puch-koles

druga vrste kolo ... K 90.—
finejše ... 110.—
svetiljka ... 5.—
prosti tek ... 20.—
Vse kolesarske potrebščine po najnižjih cenah.
Nov cenik in lepi plakati gratis po pošti.

Naročajte novi jubilejni cenik s koledarjem

Najboljši šivalni stroji

Pouk v vozenju brezplačno.

Koristni lepi kroji za obleke pri naročilu šivalnega stroja gratis.
Cenik po pošti zaslonj.

1912

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga precizijskih ur zlatnine srebrnine briljantov.

Lastna tovarna ur v Švici.
Konkurenčne ure K 3.50, K 4.—, K 5.—.

Fr. Čuden, Ljubljana
urur, trgovec in posestnik; delničar družbe Union-Horlogère.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %**
brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke osak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.